

LIE TU VA

LITHUANIAN DAILY

Kopija 2c

METAI: SAV. XXVI.
DIENR. II.

PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (NO. 582) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917. ON FILE AT THE POST OFFICE OF CHICAGO, ILLINOIS. BY ORDER OF THE PRESIDENT, A. S. BURLISON, POSTMASTER GENERAL

CHICAGO, ILL., SUBATA, GEGUŽIO (May) 31 D., 1919.

Copy 2c

NO. 128

Bolševikai sumušė Lenkus

Sutarta Adriatiko pakraščių klausime

Villa Valdys Meksiką.

Socialistų Partija Suspenavo Lietuvius.

BOLŠEVIKAI SUMUŠE LENKUS.

Londonas, gegužio 30 d. Rusijos bevielinis telegrafas šiandien pranešė, kad bolševikų kariūnė smarkiai sumušė lenkus ties Rovno pietryčiams nuo Lietuvos Brastos ir užėmė miestą, suimdami didelius sandalius karinės medžiagos.

Pranešime priduriama, kad bolševikų kariūnė suėmė ties Zdolgunovo septyniolika kanuolių ir taipgi užėmė miestą Aleksandriją.

SUTARTA ADRIATIKO KLAUSIME.

Paryžius, gegužio 30 d. Italijos delegacija kiek nusileido Fiume klausime, bet užtat didesni jos reikalavimai kitose vietose pakraščiuose Adriatiko. Laikraštis Temps paduoda šiam klausime sekančias žinias:

1. Fiume, be priemiesčio Sučak, bet su apeliinke į va karus sudaro neprigulmingą valstiją po priežiūra Tautų Lygos. Ši valstija rubežiuo sis su Italijos žemėmis.

2. Miestas Zara, Dalmacijos sostinė, ir Sebenico 75 mylios į pietus nuo Triest tenka italams, bet Italija atsisako nuo kitų Dalmacijos dalių.

3. Be to Italija valdys kelis strategiškus salų Adriatike; žomis yra: Cherso, 12 mylių į pietvakarius nuo Fiume; Lussin, netoli Cherso, ir Lissa, 33 mylios į pietvakarius nuo Spalato, Dalmacijoje; taipgi ir kitas tolimesnes nuo krašto salas.

VILLA VALDYS MEKSIKĄ.

Washington, gegužio 30. Žinomas Meksikos sukilėlių vadas Villa, pagaliaus, ar netaps valdovu Meksikos. Jau tapo paskelbta, nauja Meksikoje valdžia, kurios prezidentu esąs generolas Felipe Angelles, gi karės ministras Villa.

Šiuo laiku padėjimas Meksikoje skaitomas daug sunkesnis, negu prieš tris metus, kuomet Villa apskelbė karę generolui Carranza. Ypač geras pasekmės villistai turi pietinėje Meksikoje.

Taipgi pranešama, kad naujai apšauktas Meksikos prezidentas generolas Angelles išleides proklamaciją,

kurioje užtikrinama amerikoms pilnas saugumas Meksikoje, žinoma, jis atsako tik už savo pasekėjus.

Felipe Angelles amerikoms yra gerai žinomas, nes jis buvo inspektoriumi nuo Francuzijos valdžios Suvienytų Valstijų amunicijos dirbtuvėse laike pereitos karės. Jis turįs gerus rekordus, kaip Francuzijos, taip Suvienytų Valstijų valdiško se sferose.

Bet iš Jurez ateina žinių, kad Carranzas kariūnė smarkiai sumušusi Villos kariūnę pietinėje dalyje Meksikos.

Taipgi ateina ir žinių iš kelių šaltinių, kad prie Villos prisidėjo keletas atskirų revoliucionierių vadų ir net, sakoma, pradeda Villą remti tuli buvusie Carranzas šalininkai.

SOCIALISTŲ PARTIJA SUSPENDAVO LIETUVIUS.

Chicago, Ill. Anglų socialistų partijos centralis komitetas suspendavo iš Socialistų Partijos septynis atėivių socialistų skyrius. Suspenduojama sekančių tautų skyriai: rusų, lietuvių, ukrainių, latvių, lenkų, jugoslavų ir vengrų. Viso suspenduojama apie 25,000 narių.

Šie skyriai suspenduojami iš Socialistų Partijos už nesilaikymą socialistų partijos platformos, bet daugiau platinimą bolševizmo, kaip užreikšė tulas komiteto narys.

VOKIEČIAI PASMERKIA WILSONĄ.

Berlinas, gegužio 30 d. Šiuo laiku Vokietijoje daugiausia atkreipia į save dėmesio prezidentas Wilsonas. Visur tik ir kalbama apie Wilsono veikimą sąryšyje su taikos sutartimi, ir visur pradeda kaltinti prezidentą Wilsoną, jis apvykęs vokiečius su savo 14 punktu.

Brockdorff-Rantzau, Vokietijos delegacijos galva tiesiog užreikšė, kad Wilsonas apgavo vokiečius, nes budamas kaip ir išreikšėju taktininkų norų paskelbė 14 punktų, su kuriais vokiečiai sutikdami, padėjo ginklus, gi dabar taktininkai visai neprisilaiko prezidento Wilsono užreikšimų.

Nepatinka gyduolės.

PASIRAŠYS PO SUTARTIMI APIE 15 BIRŽELIO.

Paryžius, gegužio 30 d. Po taikos sutartimi su Vokietija, jei nebus jokių trukdymų iš vokiečių pusės, kai manoma, bus pasirašyta apie 15 dieną birželio mėnesio, ir neveliau 20 birželio. Pasirašius po taikos sutartimi prezidentas Wilsonas tuojau ketinąs grįžti į Suvienytas Valstijas.

Vokietijos atstovybė pirmiau įteikė taktininkams savo užreikšimą tik vokiečių kalboje. Ant rytojaus pridedė dar du reikalavimus ir sykiu vertimus anglų ir francuzų kalbose pirmesnių savo užreikšimų.

Vėlesni reikalavimai lyti si Vokietijos pavaldinių nuo savybę taktininkų šalyse ir Turkijos viešąsias skolas, kur vokiečiai esą idėję nemažai pinigų.

Taktininkų atstovybės esą įsigilinę į Vokietijos delegacijos užreikšimus. Ypač daug kreipiama atydos į reikalavimą prileisti Vokietiją į Tautų Lygos narius tuojau po pasirašymui po taikos sutartimi; dėl reikalavimo išrišti Silezijos likimą plebiscitu ir link mokėjimo karės nuostolių.

ŠVEICARIJA ATMETE TALKININKŲ PLIANĄ.

Geneva, gegužio 30 d. Neseniai taktininkai užklaušė Šveicarijos valdžios ar ji sutiks apskelbti Vokietijai blokadą sykiu su taktininkais, jeigu Vokietija nepasirašytų po taikos sutartimi.

Dabar Šveicarijos federalė valdžia pranešė taktininkams, kad Šveicarija nesutinkanti su taktininkų plianu. Mat išvedama, kad elgimasis su taktininkų pliano naikina Šveicarijos neutralitetą.

SUKILO ANGLIJOS KAREIVIAI.

Rymas, gegužio 30 d. Anglijos valdžia paėmė laivą Conopic, kuriuo atgabeno sukilusius Indijos kareivius Pietinėje Italijon.

Londonas, gegužio 30 d. Dėl žinių iš Rymo apie sukilimą Anglijos kareivių indijonų čia atsinešama šaltai, nes Anglijos valdžia nieko nepraneša apie panašius atsitikimus.

STREIKAI KANADOJE.

Toronto, Ont., gegužio 30 Toronto unijos apskelbė visuotiną streiką. Toronto streiką apšaukė streiko komitetas iš 15 asmenų, bet juos remia į 30,000 unijistų.

Toronto unijistai reikalauja 44 valandų darbo savaitės. Darbdaviai sakoma jau sutinka padaryti 46 valandų darbo savaitę.

Streikai Kanadoje kyla vienas paskui kitą, kuriems pradžia davė garsusis Winnipeg visuotinas streikas, ir kurių daugelis buvo paremimui Winnipeg streiko. Winnipege buvo sustreikavę net ugniagesiai ir policistai.

Bet vėlesnės žinios praneša, kad Winnipeg streikas gal neužilgo bus užbaigtas, nes pradėta derybos ir abi pusl rodos nori eit ant kompromisų.

AMERIKOS LAKUNUI PRADEDA NESISEKTI.

Washington, gegužio 30. Orlaivis NC-4 išlėkė šiandien iš Lisbon, Portugalijoje, bet priverstas nusileisti žemyn duryk. Antrusyk nusileido Ispanijos uoste ir ketinąs pradėti kelionę į Plymouth, Anglija, rytoj. Plymouth gyventojai rengiasi pasitikti Amerikos lakunus su didele iškilme.

GIRIA SOVIETŲ VALDŽIA.

Maskva, gegužio 19, Paryžius, gegužio 29 d. Specialis korespondentas laikraščio Chicago Daily News, Issac Don Levine, praneša, kad Rusijoje po sovietų valdžia esą daug geriau, negu kad telegramos skelbia. Gir di, Maskvoje ir Petrograde yra daug saugiau gyventi, negu dideliuose Amerikos miestuose.

Gi sovietų valdžia yra keisles gyventojų negu buvo remiama caro valdžia. Nors, girdi, rusai neremiami taktininkų ir kenčia badą, bet jie verčiau mirst negu pasiduos. Korespondentas atsineša prielankiai link sovietų valdžios ir daro išvadą, kad ji ilgai pasilaikys.

GREKAI PERGALI TURKUS AZIJOJE.

Paryžius, gegužio 30 d. Vakar daugiau Grekijos kariūnės tapo išsodinta Mažojoje Azijoje, Tviali, apie 66 mylios nuo Smyrna. Tur kijos kariūnė bandė prie šintis išsodinimui Grekijos kariūnės, bet tapo nugulėta ir turėjo pasitraukti.

ISPANAI MUŠA MOROKKIEČIUS.

Madridas, gegužio 30 d. Karės ministeris šiandien pranešė, kad Ispanijos kariūnė pasekmingai veikia Morokkoje, kur turėjo keletą susirėmimų su bandomis morokkiečių. Ministeris pabrėžia, kad apskaitliuojama, jog morokkiečių žuvo apie du trečdaliu dalyvavusių mušiuose, gi ispanų nuostoliai maži.

LATVIAI NUSTEBINO BOLŠEVIKUS.

Stockholmas, gegužio 30 d. Čia gauta žinių, kad Rygos bolševikai buvo labai nusteibinti, kuomet didesnė dalis bolševikų Rygos garnizono papuolė latviams į nelaisvę. Mat bolševikai niekad nesitikėjo, kad latviai drįstų užpulti Rygą ir turėtų gerą pasisekimą.

Rygon pribuvo Amerikos maisto komisija, kurią gyventojai priėmė dideliu entuziazmu.

BENAMIS MĖLŽINAS.

New York. Tulan New Yorko teismarūnį įgabeno trys policistai tikrą milžiną. Vyras esąs 30 metų, 6 pėdų ir 6 colių augščio ir sverias 250 svarų, su kuriuo policistai turėjo nemažai vargo, kol atvedė prieš teisėją.

Užklausus teisėjui kame dalykas, vyras atsakė, kad jis esąs benamis. Teisėjas pakrapštęs ausį, prašė paaiškinti geriau, ką tas reiškia. Vyras paaiškino, kad jis neturįs už ką būtų nusisamdyti. Teisėjas, žinoma, parupino jam butą ant 30 dienų.

VISUR PAGERBĖ KAREIVIŲ KAPUS.

Vakar, t.y. gegužio 30 d. po visas Suvienytas Valstijas, taipgi Anglijoje ir Francuzijoje buvo pagerbiami Suvienytų Valstijų kareivių kapai.

Francuzijoje neoli Argone, kur žuvo daug amerikūnų, dideliame kareivių susirinkime kalbėjo prezidentas Wilsonas, gi Romagne, kitoj žymioj amerikūnų kapais vietoj, kalbėjo generolas Pershing.

LONDONO POLICIJA KETINA STREIKUOTI.

Londonas, gegužio 30 d. Anglijos sostinės policistai balsuoja pradėti streiką ir manoma, kad nubalsuos streikuoti; Liverpoolio policistai jau nubalsavo streikuoti.

Londono policistai reikalauja už pripažinimo jų unijos, gi su alga kivirčių nėra, nes valdžia sutikusi algą pakelti.

RUOŠIASI UŽPULTI TALKININKUS SIBIRE.

Vladivostokas, gegužio 28 d. (suvelinta). Bolševikai organizuoja dideles spēkas ties Jazanka, kad užpuolus taktininkų sargybą Sučan kasyklų distrikte, kuri susideda iš amerikūnų, japonų ir chiniečių.

Organizatoriai nevadina savęs bolševikais, bet partizanais prieš Kolčako kariūnė ir Omsko valdžią.

SUKILIMAS KURDŲ.

Londonas, gegužio 30 d. Pranešama, kad pietinėje dalyje Kurdistanas iškilo didelės suirutės; žandarai tapo pergulėti ir dėl sukilimo net gresia pavojus tenyščiai Anglijos kariūnėi. Anglijos kariūnė, esanti Mesopotamijoje, pasiūsta Kurdistaną, kad numalšinų sukilėjus. (Sukilimas matomai ištiko Turkijos provincijoje, Kurdistan, kurią dabar laiko užėmę anglai).

SAKO MUŠA KOLČAKO ARMIJĄ.

Kopenhagenas, geg. 30d. International News agentura praneša, kad Kopenhagene gauta bolševikų komisarų pranešimas, kuriame užreikiama, jog sovietų armija pasekmingai kovoja prieš Kolčaką ir nuo 1 dienos gegužio jau pasistūmė pirmyn apie 150 mylių. Gi Kolčakas dedąs visas pastangas, idant atsilaikiųs ir buk jau pastatęs mušų linijon paskutinius savo rezervus.

ORAS.

Chicagoje ir apilinkėje: Subatą daugiau debesiuota ir gal nepastovus oras naktin ar nedėlioj: vidutiniai pietryčių vėjai. Saulėtekis, 5:17; Saulėleidis, 8:18.

LIETUVA

The Lithuanian Daily
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Publishing Co., Inc.,
253 So. Morgan St., CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Boulevard 4250
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the
Post Office at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1897
EDITOR: B. K. BALUTIS

Subscription Price:	Prenumeratos kainos:
In Chicago, by mail—	Chicagoje, per krasą—
One year \$6.00	Vienas metas \$6.00
Six months 3.50	Šeši mėnesiai 3.50
Three months 1.85	Trys mėnesiai 1.85
In Chicago, by carrier—	Chicagoje, per išnešėtoją—
One copy \$.02	Viena kopija \$.02
Per week .12	Per savaitę .12
Per month .55	Per mėnesį .55
In the United States, mail—	Suv. Valst., per krasą—
One year \$5.00	Vienas metas \$5.00
Six months 3.00	Šeši mėnesiai 3.00
Three months 1.65	Trys mėnesiai 1.65
In Canada, one year \$7.00	Kanadoje, metams \$7.00
In all other countries,	I visais kitais šalis,
per year \$8.00	metams \$8.00

Lithuanian Publishing Co.
253 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephone Boulevard 4250

Kaip su ta Peticija?

Jau pusėtinai laiko praėjo nuo dienos, kuomet užbaigta rinkimas parašų ant petičijos Prezidentui Wilsonui dėl Lietuvos nepriklaimybės pripažinimo. Kek jų surinkta, kas jais padaryta — apie tai iki šiolei nei žodžio negirdėta iš tos įstaigos, kuriai jų sutvarkymas pavesta.

Tuo tarpu žmonės žingeidauja, klausinėja, po redakcijas teiraujami apie šį reikalą. Mės jiems į tai nieko atsakyti negalime, nes patys tikrų žinių iki šiolei neturime. Privaciai girdėjome, buk tu parašų surinkta daugiau milijono, bet tai ir viskas, ką mės apie tai žinome.

Mės suprantame, kad Ekeutyvis Komitetas Washington, kuriam šios petičijos pasiusta, didžiai yra darbais apkrautas, kad žmonės ten dirba po dvyliką ir daugiau valandų į parą, nes su Lietuvos klausimu surištų reikalų su kiekviena diena vis dauginasi, tačiau mės manytume, kad bent kokis pranešimas šiame reikale butų didžiai pageidaujamas.

Lyderių Pareiga ir Atsakomybė.

Seimo klausime kai kurie gaivalai pas mus pradeda taip karščiuotis, kad pradedama į tą verpetą traukti net Amerikos lietuvių pasiuntinius, kurie tik-ką sugrįžo iš Paryžiaus.

Žmonės, Seimui besipriešinantieji, nori mus įtikrinti, kad minėti pasiuntiniai (Mastauskas, Česnulis ir Lopatto), buk parvežę nuo Lietuvos valdžios tam tikrus laiškus, kuriuose valdžia buk Seimui nepriaranti ir kad sugrįžusieji delegatai (ar bent nekurie jų) Seimui taip pat nepritari.

Mės tam nenorime tikėti ir giliai esame įsitikinę, kad taip nėra. Jeigu butų — tie menami laiški butų tuojaus siekaninėmis raidėmis patalpinti ištisai, kad juos kiekvienas galėtų matyti.

Lietuvos valdžia, nei jokia kita valdžia tokio žingsnio padaryti negali. Valdžios pareiga ir uždutis yra visas partijas ir visus nesutinkančius tarp savęs elementus traukti kruvon, bendram darbui. Ir todėl valdžia nesikiš, ir negali kištis ten, kur srioviniai ginciai yra kilę dėl gero principo dalyko. Ne tik pats taktas, bet ir tikras reikalo supratimas pataria jai tokiuose atsitikimuose laikytis nuosaliai „neutrališkai“. Ir žmonės, bei veikėjai, kurie savo valdžią gerbia, kurie geidžia jai pasekmingo darbavimosi, neprivalo jos naudoti panašios rusišės gincuose, juo labiau neprivalo jos „spirti į ankštą kampą“ — idant ji vieną ar kitą pusę palaikytų — nebut abi pusės uieikia valdžiai, ar jos atstovams pilniausias ir absoliučiai teisingas informacijos apie dalyko stovį ir yra iškalno pasiryžę tos valdžios nusprendimą šventai išpildyti.

Tai privalo suprasti kiekvienas sveikai ir rimtai protaujantis asmuo. Juo labiau jaus tą privalo suprasti mūsų lyderiai, kokias visuomet prisiena skaityti pasiuntinius. Ir mės norime manyti, kad tai užtekinai suprantant Amerikon tik-ką pargrįžusius pasiuntinius.

Todėl mės ir nenorime tikėti, kad jie galėtų ką nors valdžios vardu pasakoti. Kanors panašaus daryti, reikėtų valdžią į nesmagų padėjimą statyti; reikėtų valdžią traukti už skvernų žemyn į partijinių gincų dumblyną; reikėtų jai ne gelbėti, bet duobes po kojų kasti.

Pasiuntinys, kuris tai darytų; kuris nesiskaitydamos su savo žodžiais, valdžios autoritetą norėtų panaudoti savo partijos laimėjimui, — nebutų vertas pasiuntinio, nei visuomenės lyderio vardo, nes butų aišku, kad jis savo pareigos linkui savo tautos nesupranta.

Dievai mato, kad mės Amerikos lietuvių, ir be to turime per daug tuščių gincų ir negražių nesutikimų, į kuriuos mus sykis iš sykio įklampoja mūsų karštuoliai ir lengvaliežuviai vyrai, kurie tankiai nėra pripratę skaityti su tuo, ką jie sako, ir savo neapgalvotais žodžiais bei pasielgimais tankiai išpučia nesutikimų ir partijinės kovos liepsnas. Yra didis laikas, idant tie, kurie stovi visuomenės priešakyje, kurie turi mažesnę ar didesnę įtaką mūsų visuomenėje, pagalios pradėtų suprasti ir atsakomybę už savo žodžius — ir juo keno didesnė yra įtakė visuomenėje, juo ir didesnė atsakomybė krinta ant jo už jo sakomus žodžius, ar raštus, ir todėl juo atsargesnis jis privalo būti savo išsitarimuose, savo kalbose ir savo raštuose.

Kiekvienas iš mūsų veikėjų ir lyderių lai atsimena, kad visuomenė visuomet yra savo rūšies dinamitas, sprogstantis net prie lengvo sutrenkimo. Ir lai jis taigpi nepamiršta, kad jo žodis yra kibirkštis, kuri, kritus, gali išsprogdinti tą dinamitą — sykiu ir su juo pačiu.

Svetimoje Spaudoje apie Lietuvius.

KAS KALBAMA LENKU SEIME.

Kuomet tyčiai tam darbui pastatyti lenkiškos intrigos politikieriai „zalatina“ lietuvius, norėdami jiems ir visam pasauliui įkalbėti, kad jie neva sutinka pripažinti Lietuvos nepriklaimybę; tai Lenkų Seime-parlamente štai, kas pavyzdžiui, kalbama, kas parodo jų tikrąjį veidą. Atstovas Kamieniecki savo kalboje nuo lenkų parlamentinės tribunos išvadžioja sekančiai:

„Į rytus nuo Vislos nėra gamtiškų rubežių, kurie leistų pervesti kokį nors vidurinį rubežių buvusios Didžios Lietuvos Kunigaikštystės plotuose. Visa ta teritorija turi bendrą sostinę, dvasinę ir krašto šeiminkystės centrą: Vilnių, kuris yra tikrai lenkišku miestu. Per visus amžius šie plotai sudarydavo visuomet čielybę.

„Tiktai vokiška politika laike karės siekė prie sutvrimo atskirų viešpatijų koncepcijos (supratimo) šitoje teritorijoje, idant Lenkiją iš šiaur-rėčių šachuoti Lietuviška viešpatija su Kaunu ir Gardinu, dviem bastijonais, o nuo piet-rėčių—Ukrainijos viešpatija su Lietuvos Brasta, kaip bastijonu. Lenkija turėtų būti atiduota ant kaimynų malonės ir nemalonės.“

Iš to aišku, kad kadangi rubežiaus esą negalima pervesti ir Vifnius yra „tikrai lenkišku miestu,“ tai visa Lietuva turi būti atiduota lenkams, kad neturėti iš Lietuvos blogo ir pavojingo kaimyno. Klausimas tik, jeigu jau bijomasi Lietuvos, kaip kaimyno, tai kodėl jos nesibijoma priimti ir savo ločną vidų? Juk priešas namie yra pavojingesnis už priešą kaimynystėje. Bet lenkai tikisi, gavę Lietuvą ir vidų, taip ją supančiuoti ir surakinti ir batu prispausti, kad lietuviai tuomet nei žiotelt negalėtų. Į giliają praeitį bėgkite dienos! Liudnos, ar linksmos—praeitį skubėkit! Galit išnykti tamsybėje... Jūs vienos Kelios laimingos dieneles blizgėkit!

Pilkąją praeitį jūs padabinkit, švieskite dvasioj, gaivinkite viltį! Liustančią širdį gailiai nuraminkit, Liudėsiuškausmui neleiskite prabilti!

Metai ilgieji, ar greitai praeis? Tamsūs ir rustūs, nuobodūs, daugkenčiai! Klausiu aš jus, kuomet pasikeisit, Metai brangieji, šviesieji ateičiai?!

Vasaros trokštu greičiau susilaukti, Skaisčiąją dvasią dar kartą regėti, Minijos slėnyj meilingai išsėti, Dvasią sustiprinti, augti ir augti!..

M. Vaitkus.

LIETUVIAI IR LATVIAI.

Lietuvos staigus išplaukimas iš tam sios rusiškos priespaudos, ties Baltiko jūcėmis, davė progą pastatymui daugelio klausimų kaslink santykių tarp dviejų kaimynių tautų — lietuvių ir latvių. Latvija nėra Lietuvos dalis. Lietuva visuomet buvo tik Lietuva; jos tauta nėra nei slavai, nei teutonai. Latviai turi panašų tautinį palinkimą, kalbą, papročius, budą ir pagalios patį pamatinį palinkimą linkui demokratijos. Vienok jų istorija buvo nepanaši. Latvijos žemės susideda iš Kuršo ir Livonijos ir apima apie 71,000 ketvirtainių kilometra. Lietuva turi 47,000 ketvirtainių angliškių mylių. Artima šitų dviejų bolševizmo priešo giminytė padaro uniją tarp jų ne tik galima, bet ir didžiai pageidajama.

—Is Times-Leader, Wilkes-Barre, Pa. Geg. 21 d. 1919 m.

Kareiviai ir jų Ateitis.

Rašo Leitenantas S. Biežis.

(Tęsa)

Dauguma sužeistųjų anglijos ir yra taip sveiki, kaip kad pirmiausia buvo. Tie, kurie visai nebuvosuzėisti, irgi nieko nenustojo iš fiziško atžvilgio. Kaip pirmieji ir pastarieji nieko nereikalauja. Jie pajiegs sau pragyvenimą pasidaryti taip, kaip prieš karę. Todėl apie šituos nėra nei reikalo daug kalbėti. Jie tiktais gali reikalauti, ir pilną teisę turi reikalauti, savo senajo darbo, nes atstumimas nuo senojo jų darbo butų didelis prasizengimas prieš kareivį iš pusės darbdavio, už kurį jis kariavo. Kaip ten nebutų, bet kiekvienas sveikas sugrįžęs kareivis ras sau rodą.

Volžios pašalpa.

Valdžia užmūsto kareivio paveldėtoji išmoka jojo apdraudą dalimis po \$57.50 kas mėnesį bėgyje 20 metų, jei tas kareivis buvo apsidraudes ant \$10,000. Jeigu ant mažiau, tai proporcionaliai mažiau paveldėjas gauna. Nors tie \$57.50 į mėnesį yra nemaža pasipirtis, vienok vargiai užtektinai prie šio laiko brangaus pragyvenimo, — ypatingai jei tokis kareivis paliko žmoną su keletu mažų vaikų ir be pašalinį įpalaikų. Tokios šeimynos — našlės gyvenimas bus visai nepavydėtinas. Jai prisis truputį vargo pamatyti ir auginti savo vaikučius be mokslo, kuris siądien taip kiekvienam reikalingas, jei kokis nors pagalba iš pašalies neateis.

Luosas kareivis irgi gaus atlyginimą nuo valdžios sulgy jo luosumo. Jei tas siekia iki 50%, tai jis gaus pusę iš \$57.50, kas mėnesį, arba \$28.75; jei tas sieks 25%, tai jis gaus ketvirtadalį nuo tos sumos. Kitais žodžiais sakant, yra taip: jei iš priežasties sužeidimo jis tegalės atlikti tik pusę savo normalio darbo, tai jis gaus pusę iš \$57.50, kas mėnesį; o jei tas sužeidimas buvo toks, kad jis nei kiek negalės dirbti, tai tuomet jis gaus visus \$57.50, kas mėnesį per dvidešimt metų. Ir taip už nusto jam rankos jis gaus \$30.00, kas mėnesį už nustojamą koją, kas mėnesį apie \$20.00. Ar Tamista atiduotum ranką už \$30.00 mėnesį? Ar Tamista sutiktum persikirti su koja už \$20. mėnesį? Kareiviui ta ranka, ir koja verta tiek pat, kiek ir Tamistai. Nors tas atlyginimas nėra pakaktinas, bet visgi geriau kaip niekas.

Seriaus sužeistieji-koliekos ir našlės gaudavo irgi panašų atlyginimą, bet su tuomi viskas ir baigdavosi. Todėl po kiekvienos karės budavo tukstančiai elgetų ex-kareivių, kurie baigdavo savo nelaimingas dienas, ištiesę ranką maldaudami mielaširdystės grašio iš praivio. Po šitos didelės karės mės turėtume tokių elgetų ne tukstančius, bet milijonus.

Persitark sau, jog keletą mėnesių atgal, budamas jaunas ir tvirtas, kaip ažuolas, eįei kariauti už gerą tikslą, o dabar grįžti amžinas elgeta. Tokis kareivis irgi nekaita jaustųsi. Sakysime, Tamista pirmiausia rėjai gerą darbą dirbtuvėje, kur abidvi rankos reikalingos, o grįžti tik su viena. Darbdavys jau nebeims Tamistos atgal, o kito amato nemoki. Toki būdų ir esi priverstas gyventi ant \$30. į mėnesį. Kas siądien gal pragyventi už tuos kanti telegramą: „Siądien dvi keletą doliarų, o ypač jei tu šeimyną?“

Sužeistiesiems Mokyklos.

Tačiaus reikia su pasigėrėjimu pasakyti, kad nei Suv. Valstijos, nei kiti taltininkai nepaleis tokių koliekų ant keturių vėjų. Suvienytos Valstijos įsteigė čielą čiel ligonbučių, arba, teisingiaus sakant, mokyklų tokiems koliekams kareiviams, kurie bus mokinami naujų amatų. Tie amatai yra priitalkomi sulgy sušies jojo koliekingumo ir noro. Pavyzdžiui, kareivis nustojes rankos, bus mokinamas knygvedystės, arba šiaip jau kokio amato, kurį galima atlikti su viena ranka, beveik taip gerai, kaip ir su dviem rankom. Kareivis, kuris nustojo abiejų kojų, bus mokinamas tokio amato, kuris nerikalauja vaikščiojimo. Neregys, arba kurčias irgi bus mokinamas jam pritaikančio amato. Žodžiu sakant, kiekvienas tokis kareivis bus mokinamas tokioj mokykloj, kurį galeš lengvai užsiimti; nežiurint savo kaliekingumo. Tokiu būdu kiekvienas tokis kolieka kareivis grįžs ne elgeta, kaip kad pirmiausia budavo, bet jis grįžs namo, mokedamas vieną ar kitą amatą, kurio užsiimdamas, jis galės beveik tokį pat gerą gyvenimą daryti, kaip kad budamas pilnai sveiku. Už jo pasiukaviną, už jo tėvynainiskumą valdžia, taip sakant, pastatys jį ant kojų pirma, negu paleis iš savo rankų. Kitais žodžiais sakant, mės po šios karės nematysime ex-kareivių elgetų.

Šitas darbas štai kaip yra varomas: paima kokį kareivį-kolieką į vieną iš šių ligonbučių-mokyklų, perstato jam aiškiai, jog jis savo senuoju darbu nebegalės užsiimti iš priežasties sužeidimo, bet valdžia nori išmokinti jį tam tinkamam amatui, kuris jam duoną uždirbs. Taipgi jam leidžia pasiskirti tokį amatą, kuris jam labiau patinka. Jis netik gauti mokslą, valgi ir užlaikymą už dyką, bet ir užmokestį, kurią jis gaudavo budamas sveiku kareiviu,—ar tai jis buti paprastas kareivis, ar aficieras.

Kada jis pabaigia savo mokslą ir išlaiko egzaminus, jis gauna paliudijimą, jog jis gal užimti tokį ir tokį darbą. Ne gana to, kad jis gauna paliudijimą-diplomą, bet dar valdžia pasistengia jam ir tą darbą surasti. Tokiu būdu šios karės kareivis-kolieka, grįždamas namo, jau turi darbą, kuriuo užsiimdamas, jis galės linksmai gyventi, tarsi nieko nebutų su juo atsitikę.

Jei Tamsta turi tokį kareivį-kolieką, kuris yra tau giminis ar draugas, tai jis negrįžs į čielvilį gyvenimą dar per keletą mėnesių, ar metus pakol jis neismoks atsakanciai savo naujo darbo ir negaus jojo. Tą visą laiką jis bus kareiviu po gerą ir rupestingą Dėdės Samogloba. Dėdė Samas šiuo tarpu pasirodys jojo geriausiu ir praktiškiausiu draugu, jei jis norės ir darbsčiai pasinaudos jam teikiama proga, nes pasiekms daugiausią priklausyti nuo jo paties.

(Toliaus bus).

TELEGRAMAS.

Giminaitė išsiuntė nuvykstam kitan niestan vyru sešiądien gal pragyventi už tuos kanti telegramą: „Siądien dvi liktoje jūsų sunelį krikštijome, paskui valgėme.“

“Over The Top“.

Ką reiškia sakiny „Over the Top“, turbūt jau kiekvienam lietuviui yra gerai žinoma, nes tas sakiny atsirado laike šios karės. Neprašalį bus paaišinti.

Over the top, reiškia eiti per viršų. Paprastai kareiviai mušių laukuose išsikasa gilius grabes, kuriose jie supuolę guli. Tose grabėse juos nepasiekia priešų kulkos, nepakos lekia per galvas, bet negali jų pesiekti.

Vienok atsitinka toki momentai, kad buva komanda kareivams šokti iš traušėjų, tai yra iš tų apsaugos grabių, per viršų ir užpulti priešą. Reikia žinoti, kad išlipus iš grabių lengva į tokius nepasislėpusius kareivius priešui šaudyti. Todėl „over the top“ yra pavojingiausias momentas mušiuose, nes kareivių didelė didžiūma paprastai krinta. Kuris kareivis tris kartus buvo komanduotas „over the top“ ir išliko gyvas, tai yra ištikro geruoju.

Taigi „over the top“ yra pavojingas ir reikalauja aukų, vienok karės vadai, vyriausieji komandieriai, kartai komanduoja. Išėitų, kad vyriusi karuimenės komandieriai neguodoja, nebrangina savo žmonių, juk tokia komanda, tai beveik kareivių pasiuntimas ant mirties.

Vienok taip nėra. Yra ta komanda dėlto, kad kitaip negali buti. Sakysime, yra tokis punktas, nuo kurio priklauso viso mušio likimas ir priklauso vėliau tukstančiai gyvybių. Reikia tą punktą užimti, nežiurnt kiek jis prekiuotų. Ir dėlto komanduoja taip daryti. Nors krinta daugiau kareivių, bet mušys liekasi išloštas.

Taip yra mušių laukuose, bet lygiai tas pats yra ir gyvenime, kasdieniniuose reikaluose. Gyvenimas, juk tai tas pats mušys kiekvieno žmogaus su aplinkybėmis.

Kitas dirba, prakaituoja, bet vis nieko nepelno, lieka vargšu skurdžiumi. Ir tas pasidaro dėlto, kad tokis žmogus bijo padaryti savo gyvenime „over the top“, jis bijo pasirodyti po gyvenimo kulipkomis, jam stokuoja dramos. Žinoma, gyvenimas jį nepašauja, gyvenimo kulkos jį nepasiekia, bet tas pasidaro dėl to, kad jis sėdi sau grabėje apsaugotas. Ir tokis nedrausolis sėdi visą gyvenimą grabėje, niekadosis savo aplinkybių neapgali. Sėdi ir rudyja.

Ant nelaimės ir lietuvių reikaluose tas pasikartoja. Žmogus sau sėdi ramiai grabėje apsaugotas, bet jis nieko negali apgalėti. Jis rudyja, ir jis gali šimtą metų sėdėti ir vis gyvenimo likimas jį šaudys. Reikia apgalėti gyvenimą, o tą galima padaryti padarant „over the top“.

Privesime pavyzdį. Išisteigė „Lietuva“ dienraštis, pradėjo aštriausią kovą su Lietuvos priešais: „Lietuva“ paskelbė savo ultimatumą, kad Lietuva tėvynė turi buti laisva ir nepriklaiminga; paskelbė ultimatumą lietuvių tamsybei ir pradėjo aršiausią karę. Bet

kitaip priešoj neįveiksime, kaip tiktai padarydami „over the top“. Tad visi „Lietuvos“ skaitytojai, šėrininkai ir bendradarbiai, šokime į viršų ir paimkime priešą. Paimkime priešą apšvieta, malonumu, darbu del Lietuvos. Tad šaudykime. Šuviai yra nauji „Lietuvos“ skaitytojai. Juo bus daugiau tokių šuvių, tuom labiau susiorganizavusi visuomenė, tuom ji bus šviesesnė. Tad dabar, padarykime „over the top“.

Šėro kaina \$10.00. Vieną kopiją laikraščio prisunčia me dykai ant pareikalavimo.

Visokiuse reikaluose kreipkitės į „Lietuvos“ dienraštį. 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

NAUJI KAREIVIAI.

Negalėdami išspausdinti linkėjimus nuo naujų narių mūsų kareivių-skaitytojų, žėnau paduodame surašą. Šie nauji skaitytojai užsi-rašė „Lietuvą“.

Izd. Mancus, Waukegan, Ill.
J. Paulauskas, Johnson C'ty, Ill.
Kaz. Dambrauskas, Wilkes Barre, Pa.
Pranas Visminas, Detroit, Mich.
W. Burneika, Nashua, N. H.
Aug. Urban, Springfield, Ill.
Anna Pinkauskas, Superior, Wis.
Alf. Barysas, Philadelphia, Pa.
A. Rachunas, Chicago
A. Kulikauskas, Chicago.
M. Daukšas, Grand Rapids, Mich.
J. Vaitkus, Chicago.
Ant. Barauckas, Rochester, N. Y.
Ig. Nawiczek, Maplewood, N. Dak.
P. Sargialis, Chicago.
P. Pauliukonis, Worcester, Mass.
F. Vitkauskas, Brownsville, Pa.
F. Ramšas, Lowell, Mass.
B. A. Matukonis, Homestead, Pa.
C. Rymchawski, Richfield Springs, N. Y.
J. Youtsevich, San Francisco, Cal.
A. Shaikauskas, Big Bay, Mich.
Z. Grigonis, Chicago.
Wm. Mikutaitis, Chicago.
J. Senkus, Philadelphia, Pa.
V. Tilio, Philadelphia, Pa.
J. Jasevicia, Bridgeport, Conn.
Joseph Stigoda, New Canaan, Conn.
J. Bielunas, Shenandoah, Pa.
Joe The Tailor, Bluefield, W. Va.
Jonas Bortuska, Harrison, N. J.
A. Braslauskas, Elco, Pa.
A. Plakis, Philadelphia, Pa.
B. Kardelis, Chicago.
Tad. Ablunas, Chicago.
M. Skula, Sioux City, Iowa.
J. Zilinskas, Switchhook, W. Va.
T. Gaska, Thomas, W. Va.
V. Yucaitis, Portland, Ore.
K. Stanekias, Chicago.
J. Galkauskas, Baltimore, Md.
J. Uzdavenis, Westville, Ill.
J. Rakauskas, Chicago.
St. Puzauskas, Custer, Mich.
M. Kairis, Spring Valley, Ill.
W. Karvelis, Racine, Wis.
Kaz. Zolinas, Philadelphia, Pa.
S. Dambrauskas, Chicago.
K. Vilkevicius, Chicago.

IGALIOTINIAI.

„Lietuvos“ Bendrovės Šėrų pardavėjai:

Apsega, L. Cleveland, Ohio
Orlauskas, K. A. Rochester, N. Y.
K. Abyshell, Detroit, Mich.
Vitauskas Shauklis, Ansonia, Conn.
J. Butkus, New Haven, Conn.
S. Ambrasas, Amsterdam, N. J.
A. S. Trečiokas, Newark, N. J.
Kaz. Šimkus, Brooklyn, N. Y.
M. Karosas, Waterbury, Conn.
Mateušas Vilkevicius, Youngstown, O.
A. Trainavichus, Nashua, N. H.
Ant. P. Osteika, Waterbury, Conn.
M. Kupris, Wilkes Barre, Pa.
P. J. Lalas, Amsterdam, N. Y.
Jos. Kadaras, Wyoming, Pa.
T. K. Pangonis, W. Frankfort, Ill.
Juozas Zekonis, Westfield, Mass.
Julius Kirdulis, Cicero, Ill.
Ant. F. Laurusevicius, Gilberton, Pa.

Rašo kunigas J. Jakštas.

LIETUVIŲ POLITIKA.

(Tašą iš Ketvergso numerio)

Lietuvos neprigulmybė nu-
krypo ten, kur ją mūs vedėjai
stumė; Lietuvos vardas jų nu-
skardintas.

Kartį, bet tikra teisybė! Bu-
vo laikas ir proga, ko gal jau
niekad neturėsime, surengti
garbingą ateitį Lietuvai ir jos
vardą į padanges iškelti, kaip
del savęs kiti padarė, bet mūs
liaudies, čia Amerikoje, vede-
jai (patys savę į vedėjus iš-
kėlę) nesugebo taja proga pa-
sinaudoti ir dar kitų patarimus
šalin metė.

Aš matydamas klaidas mūs
vedėjų, parašiau atsisaukimą į
vientaučius ragindamas juos
ne dokumentalais popierga-
liais, bet kardu ir ginklais ka-
riauti už tėvynę.

Tajį savo atsisaukimą siun-
čiau Lietuvai darbininkų orga-
nui—laikydamas jį už mūs Tau-
tos veikėjų organą, bet vos po
dviejų mėnesių, ir tai man pa-
reikalavus sugrąžinimo, tasai
atsisaukimas tapo įdėtas su pa-
žymėjimu mano pesimizmo link
Lietuvos ateities.

Klausymas lietuvių kariu-
nės atidėta iki Liet. Vyčių
Seimo. Ką tas Seimas nutarė
visi žinome. Čia Lietuvos gar-
bingi Vyčiai pasirodė beas tik
Lietuvos žvirbliais, kurie ka-
rės, kaip vanago, nusigandę
sklido.

Tečiau ne Vyčiams, kurių
dauguma, tai Amerikos boy-
sai, tik lietuvių visuomenei tas
klausymas priderėjo, ir mūs
veikėjams reikėjo į tają gera-
širdžią visuomenę atsiliepti,
pustelti į kibirkštį pasiaukav-
mo-meilės del savųjų, gludin-
čią krutinėse, o paseknės to bu-
ty būvę nemerkenes, negu pas-
lenkus arba slaus.

Tečiau jie negalėjo pusti į
karės trimtą, nes Vyčiai buvo
tam priešingi patys gi būda-
mi Vyčiais ir Vyčiais remda-
miesi turėjo vyčių norą pasek-
ti.—Nors nekaringi, bet visgi
pilni drąsos ir anglingiteji mūs
vedėjai ar veikėjai, sugebo pa-
imti į savo rankas valdžią ir ją
monopolizuoti. Uždrausta ki-
tiems kištis į politikinius Lietu-
vos reikalus. Nors jie klydo—
tų tylėk ir aukaš dek.

Lietuvos vyrams šaukintis,
su asaromis meldžiant savo bro-
lių amerikiečių su ginklais gin-
ti juos nuo nežmoniškų bude-
lių-vokiečių, mūs didvyriai at-
sako šaltu nusisypsojimu, nes
jie ne kariniais ginklais, bet
popiergaliais, prašymais ir pa-
klonais pasirijo ginti Lietuvą
ir išgauti jai laisvę.—Jie ne-
paisė aiškaus užreikimo alian-
tų, jog tos tik tautos gaus lais-
vę, kurios už ją kovos, tai pa-
sitikėdami savo protu, puiky-
bės išpusti, niekino visoki pa-
tarimą, kurie nepritarė jų ju-
teriamam neutralizmui, ge-
riaus pasakius, pacifizmui bai-
lumui. Klausymas, kas dabar
atsakys už tajį baisų pažemini-
mą Lietuvos, kuriuo ją apme-
ta kitos tautos ir tautetės? —
Juk tarp politikų ir diplomatų
mės negirdime žodžio—"Lie-
tuvai."

Jie, rodos, baurisi jį ištarti,
kaipo vardą tautos, kuri moka
tik varginti kitus, savo kalbi-
nimais, o didžiausiam reikale
nėję ranka rankon su jais, ne-
stojo po savo vėliava auka
kraujo ir gyvybės sau laisvės
peilynį.—Štai, turiu prieš sa-
vęs tarptautiską Dokumentą
užvardintą: "League of Na-
tions and Peace Terms decided
in Treaty"! Nors rašo apie
Lietuvą, bet jos vardo nemini

ir nesako, kas jai teikiama.—
Pažiūrėkime į tą porą punktų
paliacinčių Lietuvą.

1) Skyriuje.—East Prussia
—sako: "The northeastern cor-
ner of East Prussia, about Mem-
mel, is to be ceded by Germany
to the associated powers, the
former agreeing to accept the
settlement made, especially as
regards the nationality of the
inhabitants."

Po antgalviu—"Use Ger-
man rivers" pasakya: "Inter-
national Rivers—"The Nie-
men from Grodno."—"If any
riparian state on the Niemen
should so request...."

Po antgalviu—"Russia." ra-
šo: "Germany agrees to respect
as permanent and inalienable
the independency of all territo-
ries which were part of the for-
mer Russian Empire."—(Ar
čia kalbama apie Lietuvą?)

Gal greičiau po situoja ran-
dasi Lietuvos likimas: "The
Mandatory System.—The tu-
telage of nations not yet able
to stand by themselves will be
entrusted to advance nations
who are best fitted to under-
take it."

Lenkų, Čekų-Slavokų nesykį
verda atkartoti, ir kitu tautų:
Lietuvos visai nemini.—Kas
už tai atsakys? Vieni veikėjų
paskirtas važiuoti į Lietuvą su
dovanomis....na..ir..su pluoš-
tais gazių skūsti Cicilikus.
Tautininkus, gal dar ir ką kita
už nustumimą, Lietuvos į pel-
kes. Kas kaltas—nekalts, te-
čiau politiškoji klika, prie ku-
rios priguli ir anas į Lietuvą
traukintis delegatas, yra visų
daugiausia kalta už praleidimą
progos suorganizavimo Lietu-
vių armijos metu, kada tai bu-
vo lengva padaryti. Toji jų
kaltė yra priežastimi kitų kal-
čių, ypač ano šlykštaus įnirši-
mo partijų vienos ant kitos; iš
to kilusių skundų, šmeižtų ir
t. t....

Neturint kariūmenes su Lie-
tuvos vardu ir vėliava mės pa-
lošim.—Otieji rinkimai para-
šų, kuriais didvyriai, mano, sa-
vo klaidą šiek-tiek pataisysią,
—yra tai tik komuflaž. Su ku-
rio pagalba stengsis numesti
nuo savęs kaltę—mat, Petras,
Jurgis nesirašė, tai ir žuvo Lie-
tuvos vardas.

Kokia, dabar čia organizuo-
jama lietuvių armija turės del
Lietuvos reikšmę, tai ateitis
parodys. Tečiau toji drąsa
jaunūnėnės nepateisima mūs
veikėjų net akyse lietuvių-mo-
terijų Liet. Mot. Men. žurnalas
("Ausrinė") štai kaip juos pa-
smerkia: "Gera, kad Ameri-
kos lietuviai organizuoja lietu-
viškų kareivių būrius, bet ne-
gerai, kad jie jų nesuorganiza-
vo tuojuoju Suv. Valstijoms į ka-
rę įstoju; jei tas būtų tuomet
padaryta, tai jau senai būtų bu-
vę supliekta ir kaizerio ir bol-
ševikų pajegos, jau turėtume
ir Lietuvos neprigulmybę pri-
pažintą, o apie Liet. Raudonojo
Kryžiaus organizavimą, tai ką
ir begalvoti, jau jis būtų išbu-
jojęs taip, kad svetintaučiai ste-
bėtųsi. Juk mažiausiai bent pu-
sė Amerikos lietuvių būtų į
sešelių skaičių įsirašiusios, o da-
bar už visą Raud. Kryžiaus ne-
veiklumą kalti vyrai, bet ne
mės,—kam jie Lietuv. Kariu-
menės nesudarė."

Suėmus viską, ką šiame pun-
kte pasakiau apie reikalą suor-
ganizavimo lietuvių kariūme-
nės Amerikoje, prieina pagalios
prie tos teisingos išvados. Mės
visi—aš ir kiti, kurių aiškesnės

buvo pažvalgos ant įvyksiančių
atsitikimų, nes paremtos ant
istorinės psichologijos tautų,
esame kalti, kad leidome nesu-
brendusiam jaunimui nutverti
politikos vadeles. Tasai buvo,
visiems žinomas tikslas Kun.
Kemėšio; jie per savo vyčius
savę iškėlė ir vyčiams tarpe
Amerikos lietuvių išdirbo ca-
rišką galybę, tai aišku. Tuli as-
menys iš vyčių abazo šiandien
leidžia cariskus įsakymus ir rei-
kalauja jų išpildymo, neatsi-
žvelgiant ant jų vertes. Tu ne-
mintink, tik daryk kas tau iša-
kyta. Tai vyčių obalsis.

5). Kaip vaikus trinfę
mūs didvyrių,—paskyrimas sa-
vųjų vyrų į atstovus tautos Eu-
ropoje. Ką jie siunte — tai
vaikai—išveizdoje ir vaikai—
kad tik vaikai.

Ką-gi jie suteikė Lietuvai ar-
ba nors mūs Amerikos lietuvių
visuomenei?—Lietuvai neįsten-
gė (diplomatai Europos juos
niekino, kaip vaikus) nieko
nuveikti, o mūs amerikiečius jie
vaisino ar melagomis, arba
persenusiomis žiniomis iš Eu-
ropos.

Bet kreipius prie svarbiau-
sio dalyko—prie uždavinio nu-
nai gulančio ant mūs visa savo
sunkia našta.

Tai—gelbėjimas mūs gen-
čių Lietuvoje. Lik siol mūs vei-
kėjų pastangos išvaduoti ir ne-
prigulminga pastatyti Lietuvą,
nors garsios ir dideliai išpustos,
plyšo, kaip muiliniai burbulai;
tokį likimą pasieks ir visos jų
sumanomos priemonės gelbėji-
mo Lietuvos žmonių nuo bado
mirties.

(Toliaus bus).

ZINIOS-ZINELES.

Westville, Ill. Čionykščia
me miestelyje randasi ne-
mažas burelis lietuvių, tik
gaila, kad ne visi vienybėje
gyvena.

Brooklyn, N. Y. Kubilių
šeimynoje buvo baisi trage-
dija. Kubilius, gal gerai
buvo turėjęs pastiprinan-
čios, susikivirčio su savo
moterim. Pagriebęs kirvį,
rėžė į galvą. Pamatęs, kad
pati griuvo kruvina, pats šo-
ko per langą nuo antrų lu-
bų su kruvinu kirviu. Abu-
du tapo nuvežti į ligonbutį.

Rumford, M. Darbininkai
Intrnational Paper Co. ir
Continental Paper Rags Co.
išėjo streikan ir rašosi į uni-
ją, vadinamą Intrnational
Brotherhood Pulp. Sulphite
and Paper Mill Workers
Union.

Springfield, Mass. League
of Nations buvo surengusi
puikų koncertą. Išpildyme
programo dalyvavo ir Mi-
kas Petrauskas. Vietos an-
glų laikraščiai tą koncertą
graziaiai aprašė.

PIRMA NEGU PIRKSI, GAUK MUSŲ KAINAS.
ant Dury, Lenty, Rėmy ir Stogams Poplerio
SPECIALIAI: Maleva malevojimui stubų iš vidaus, po \$1.40 už galioną
CARR BROS. WRECKING CO.
3003-3039 80 HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Lietuviška Gydykla - DR. DICKSON
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gyda visokias ligas naujausiais būdais ir su pagalba
naujausių ir tobuliausių elektrinių įtaisų.
Ofiso valandos: 9 iki 12 ryto, 4 iki 8 vak. Nedėdieniais 10 iki 12.
1645 West 47-ta netoli nuo Marshallfield Ave.

LIBERTY BONDS CASH
Mes perkame Liberty Bonds už
pilną "Cash" vertę. Atneškite
arba atsiveškite.
Atėjara Lasdien nuo 9-6
Utarinkais Ketvergalis ir
Subatomis 9-9.
J.G. SACKHEIM & CO.
1335 Milwaukee Ave.
tarpe Wood ir Paulina gatvių.

Brooklyn, N. Y. Teatre,
parengtame Moterijų Sajun-
gos surinkta aukų Lawrenso
streikieriams \$41.00.

Lewiston, Min. Susityvė
Lietuvos Raudonojo Kry-
žiaus skyrius. Išrinkta še-
šios ypotos, kurios rinks
drabužius per stubas.

San Francisco, Cal. Šia-
me mieste randasi tik viena
draugija, butent, SLA. 106-
ta kp. Todėl veikimas silp-
nas.

Castle Shanon, Pa. Čia
anglių kasyklose dirbama
tikslai po 2-3 dienas sava-
tėje.

Lewiston, Me. Šio miesto
lietuvių kolonija yra labai
veikli — nuolat rengia pra-
kalbas, diskusijas ir t.t. Bet
joje randasi pritariančių į-
vairioms partijoms, tarpe
kurių matosi didelis nesu-
tikimas ir dargi neapykan-
ta.

Dr. Virginia Narbuti
Physician & Surgeon
3001 West 22nd Street
2111 Marshall Blvd
Ofiso valandos:
2 iki 4 po piet
7 iki 9 vakaro
Tel. Lavendle 680
Gyvenimui:
Tel. Rockwell 1681

Pradėk Naujus Metus su tobulu akių
veikimu, taip, kad nieko nepastebėtumė
us metus, kas tau gali būti naudinga.
Gera! pritaikinti alginiai prašalins akių
galvos skaudėjimus, trumparegystę ir to-
regalę prašalins, pastatys su mašin
prieš einant kur kitur. Egzaminiacija DYKAI

JOHN SMETANA
SPECIALISTAS AKIŲ
1801 S ASHLAND AVE. CHICAGO
Kampas 1805 Galtvės.
Nėios lubos, virš Platto aptiekos. Tęsytis
ir namo parais
Valandos: nuo 9tos val. ryto iki 8 val. vak.
Nedėlioj: nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

DEL KOŽNO
PIGU KI NOWA
NUO UŽ KIETĖJIMO
Net Gydytojai
Jas Pataria
Paraleluoda
visoje
Amerikoje
Kaina 25c.
JOHN NOVAK CO.
1024 S Ashland Av.
Chicago, Ill.

Gardner, Mass. Piliėčių
Kliubas buvo surengęs pra-
kalbas. Kalbėtojai J. Ra-
manauskas ir Mr. Raudet,
ragino klausytojus tapti
Suv. Valstijų piliėčiais.

Maugatuck ir U. C. Conn.
Vietos Teatrališka Draugi-
ja statė scenoje veiklą
"Ekspropriatorius". Publi-
kos susirinko daug ir loši-
mu visi buvo patenkinti.

Cambridge, Mass. Lietu-
vos- Atstatymo Bendrovės
prakalbose kalbėjo prof.
Keistuolis Šliupas. Publikos
atsilankė 135 ypotos. Šėrų
parduota už \$350.00.

Rumford, Me. Gegužio
1 d. Rumfordo valdžia su-
rėngė didelį apvaikščiųjimą
pagerbimui grįžusių iš Fran-
cuzijos kareivių.

Sheboygan, Wis. Į LSS.
Devinto Rajono surengtas
prakalbas išiveržė keletas
parapijonų ir parapijonų
ir bandė išardyti prakal-
bas. Buvusi ten policija
prisakė triukšmadariams nu-
rimt, o kuomet tie nepaklau-
sė, tai policistai pradėjo
"clean up" darbą ir triukš-
madariai, biskjapmankyti,
atsidūrė vis už durų.

Philadelphia, Pa. Dudi-
nyčių darbininkai įsigijo
48 val. darbo savaitėje ir 23
nuošimčius daugiau mokes-
ties.

Boston, Mass. Moteris,
ofisų valytojos gauna 20c.
į valandą už nakties darbą,
o 26c. į valandą už dienos
darbą.

Albany, N. Y. Elektrikie-
riai nori gauti 87½ centų į
valandą, t. y. 27¼c dau-
giau negu jie dabar gauna.

St. Lois, Mo. Gegužio 13
d. umai pasimirė Julijonas
Bukantis, sulaukęs 33 m.
amžiaus. Paliko moterį ir
dviejų metų dukrelę. Ve-
lionis turėjo vadinamą "Ap-
pendieitis"; nuo tos ligos
mirė.

So. Omaha, Nebraska.
Darbininkai buvo berengę
pirmo gegužio apvaikščiųji-
mą. Bet miesto majoras
nutarė nedaleisti įsigalėti
"raudonamjam pavojui" ir
apvaikščiųjimas buvo su-
stabdytas.

Waukegan, Ill. Sunų ir
Dukterų Draugystės choras
surengė šaunų pramogų va-
karą — koncertą ir balių.
Programas buvo ilgas ir į-
vairus; susidėjo iš eilių mo-
nologų, dainų ir lošimo "Mu-
sų Grasai".

Ilevmine, Pa. Anglių ka-
syklose prikrautas karas,
lėgantis pakalnėn pagavo
lietuvių Peirą Saldką ir taip
sunkiai sužeidė, kad nuga-
bentam į ligonbutį reikėjo
nupjauti sutrūškintą koją.
Be to, nelaimingas dar ir į-
šaij skaudžiai sužeistas,
kad mažai vylties telieka
pagyti.

Du Boys, Pa. Vietiniai
šv. Juozapo parapijos lie-
tuviai iškilmingai apvaikš-
čiojo savo parapijos ir baž-
nyčios sidabrinį jubilėjų,
arba 25-jų metų sukaktu-
ves.

Baltimore, Md. Buvo su-
šauktas vietinių draugysčių
komitetų susitikimas ap-
kalbėjimui budų ėmimo da-
lyvavimo Lietuvių Visuoti-
niame Seime. Nutarta vi-
somis išgalėmis remti Sei-
mą.

Cleveland, Ohio. Vietos
choro pastangomis buvo su-
rengtas vakaras. Scenoje
statyta veikala "Valkata".
Veikalas gana išpudingas ir
lošėjai savo roles gerai at-
liko.

Cleveland, Ohio. Suorga-
nizuota kooperatiška duon
kepkykla "Birutis" Bendro-
vės vardu; jos kapitalas ge-
rai kyla; akcijos — po \$25.

Utica, N. Y. Liet. Nepri-
gulmybės Fondas ir Ameri-
kos Liet. Tautinė Sandra
surengė prakalbų maršrutą
tikslu gauti šėrininkų At-
statymo Liet. Bendrovei.

A. J. KALASAUSKAS
Taisytojas Visokių Naminių Rakan-
ų, persikėlė po šiuo numeriu:
2223 W. 23rd Place
Chicago, Ill.
Telephone Canal 5395.

Tel YARDS 1532
DR. J. KULIS
LIETUVIS GYDYTOJAS
IR CHIRURGAS
Gydo visokias ligas moterų,
vaikų ir vyrų. Speciališkai gy-
do limpančias, užsisėnėjusias
ir paslaptingas vyrų ligas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DĖL VYRŲ IR MOTERŲ
DR. S. SHANKS
Pagyvenimo ofisas
Gydytojas ir Chirurgas
859 N. Robey St.
Kampas Iowa St.
Valandos: nuo 8-10 ryto; 7-9 vakare
Biznio ofisas: 802 W. Madison St., kamp. Halsted
Valandos: 11-6 popiet; Nedėliomis 11-1 popiet. Chicago

Armour's

TOP-GRADE

OLEOMARGARINAI

Riešutinis Margarinas.

**ARMOUR'S Veribest Oleomarga-
rinas ir Nut-Ola Margarinas** visur
augštai užganėdina dėl tepimo ir vi-
rimo. Abu yra gaminami didžiausio-
se ir moderniškose dirbtuvėse pasa-
lyj, iš gryniausių specialiai parinktų
materiojų ir kiekvienas yra augščiau-
sio laipsnio savo rūšies. Oleomargari-
no ekspertai prižiūri gaminimą jų pro-
duktų.

Veribest Oleomargarinas yra padary-
tas iš oleo aliejų, neutrališkų, kokosi-
nių ir peanut aliejų, sumaišytų su rie-
bia pasteurizuotu pienu ir augščiausios
rūšies druska.

Nut-Ola yra padaryta iš koksinių ir
peanut aliejų sumaišyta tokioje pat ko-
kybėje inspektuotų pienu ir sudėta
pildavimui skonio. Todėl, kokią tik
rūšį jūs pasirenkate, jūs galite rast gva-
rantuotą Armour vardu.

Visviena ar Veribest ar Nut-Ola sutau-
pins jums daug pinigų. Abu turi sa-
vyje augštą maisto vertę ir visgi jų
kainos yra prieinamos.

Pirkite Juos šiandien. Jusų Pardavejas Gali Pristatyti

Seimas Chicagoje

"LIETUVIŲ VAKARAS"
AUDITORIUM,
Nedėlioje, BIRŽELIO 8 d.,
7:30 valandą vakare.

Pradedant 9 val. ryto.
SEIMO SESIJOS
MORRISON HOTELYJE
BIRŽELIO 9, 10 ir 11 d.

SEIMO BANKIETAS
MORRISON HOTELYJE
Utarninke, BIRŽELIO 10 d.
8 valandą vakare.

Kas Nori LIETUVAI NEPRIGULMYBĖS, Lai Neapleidžia SEIMO.

Neprigulmybė Lietuvoje

MUSŲ SKATYTOJAMS PRANEŠIMAS.

Dažnai gaudami užklausimus nuo gerbiamų "Lietuvos" skaitytojų, kokias mes užlaikome lietuviškas knygas. Mes jai tai atkreipė atydon, iki suspėjome sutvarkyti pirmiausia kitus ofiso reikalus, dabar jau priėjome prie to, kad rengiame spaudon gražų įvairių lietuviškų knygų katalogą. Kaip tik bus užbaigtas šis katalogas spaudinti, mes vėl savo gerb. skaitytojams pranešime per dienraštį ir, tuomet mes galėsime išpildyti visus užsakymus, prisiųsdami knygas į jūsų namus.

Tuom kart mes pasiūlome nusipirkti sekančias gaidas gerb. St. Šimkaus; Naujos dainos.

Vienam balsui prie piano

1) Sunku man gyventi (vidut. balsui)	.60
2) Miegok mano kudikėli (vidut. balsui) ..	.60
3) Ne dėl tavęs aš, mergelė (vidut. bal.) ..	.50
4) Era, mano brangi (Bass)	.50
5) a) Pamylėjau vakar	} Kaina 75c.
b) Vai varge, varge	
c) Vai putė, putė	
6) Kur bazužė samanota	.50

Taipgi labai buvo pageidaujamas ir dabar jau gaunamas didelis

LIETUVOS ŽEMLAPIS.

KELEISTAS PO NURODYMŲ
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS TARYBOS
ORIGINALAS SUTEIKTAS PER
LIETUVIŲ INFORMACIJOS BIURĄ
LOUSANNE, ŠVEICARIJOJE.

PARODO: visus kaimelius, bažnytkaimius, miestus ir miestelius, gelž. žvėlius, upes, ežerus, valnus, kelių, vieškelius, krasos kelių, karalus Visas Lietuvoje gyvenančias tautas ir jų kalbas.

ASTUONIŲ DALIŲ

- 1) Lietuva ir Europinės Valstijos.
- 2) Prieš Istorinę Lietuvą.
- 3) Lietuvos Karalystė po Mindaugo (1242—1263).
- 4) Lietuvos Karalystė po Gediminų (1316—1341).
- 5) Lietuvos Imperija po Algirdo ir Kęstutis (1345—1377).
- 6) Lietuvos Imperija po Vytauto Didžiojo (1392—1401).
- 7) Lietuvos Valstybė prieš Padalinimą.
- 8) Dabartinė Lietuva.

Miera 28x38 colių, spalvuotas. Kaina \$1.00.

Mylintieji skaityti, įgykite šią knygą, o Jus ją perskaitysite daugiau negu vieną kartą.

VELIAVOS AKYVAIZDOJE.

Neseniai išėjo iš spaudos garsaus francūzų rašėjo Jules Verne apysaka, kurioje aprašoma baisiausias rūšies kariškos mašinos. Apie vandens variklių atlieamus darbus. Kaip jie vžinedami savo laive, užpuola kitus laivus, apvagia juos ir visą turimą vežasi su savim į namus, kuriuos turi pasistatę po vandeniu. Kaip jie gyvena tikruose palociuose, pastatytuose po vandeniu.

Kaina \$1.00

Užsisakant ir pinigų siunčiant, adresuokite: "Lietuva" 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

PIRMA TVIRČIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA VALSTYBINĖ BANKA AMERIKOJE

METROPOLITAN STATE BANK

807-809 W. 35-th STREET
KAMPAS SO. HALSTED ST.

Padėite savo taupomuosius pinigus į tvirtą vietinę Lietuvišką Banką, kur žinoma gvarancija yra, kad jūsų pinigai yra saugiai padėti ir kad jie bus išmokėti, kuomet jūs pareikalausite.

3 procentas pelno mokama už padėtus pinigus.

Apdraudimas nuo ugnies.

Saugios pasidėjimui dėžės

Atdara Utarninko ir Subatos vakarais iki 9 val.

ZINIOS IS LIETUVOS.

ROKIŠKIS.

Čia įsikuria progimnazija ir nuo 15-tos šio mėn. dienos prasideda mokymas. — Butų begalo Rokiškio apielinkei reikalinga turėti bent kokia kitokios rūšies mokykla. Prieš karą Abeliuose buvo įtasyta mergaitėms uolio ir namų ruošos mokykla. Dabar labai būtų didelės reikalas, kad toje pačioje apielinkeje įsikurti, vėl tokia pat mokykla mergaitėms ir be to vyrams. Ypač čia tinkama yra vieta Antaileptyje, tokia vyrų uolio mokykla. Kiek teko mums patirti, kai kurie iš apielinkės žmonių yra labai susirpinę įkurimu tikios žemės dirbimo mokyklos, kuri būtų prieinama visai nedidelį mokslą išėjusiems ir jau suaugusiems ukininkų vaikams, pritaikant mokymą žiemos metu, kai mažiausia esti namuose darbo. Tokioje mokykloje mūsų apielinkeje reiktų šiek tiek dangliau, kaip kitur atkreipti dėmesį į sodus ir bites, nes čia žmonės šitą amatą yra labai pamėgę.

MARIAMPOLĖ.

Lietuvos nepriklausomybės metines sukaktuves Mariampolės piliečiai rengiasi švęsti kuokšilingiausiais, bet tai sutrukdė karės stovio įvedimas Mariampolėje. Tautos šventė bus šiek tiek vėliau.

Buvęs.

PANEMUNĖLYJE.

Jau yra atsigavusi uolio draugijėlė. Darbo prodžia dabartinio laiku nėra lengva, bet mes tikimės, kad vis dėlto išvargę tiek daug susilauksime ir giedresnių dienų. Tuo tarpu draugijėlė rūpinasi surinkti savo seniau buvusįjį inventorių ir pasistengti gauti per vietinę vyriausybę reikalingiausių ukininkų daiktų: žemei dirbti padargų, virvių vykių, delgių geležių, stiklo, žibalo ir t.t. — Draugijėlė yra prisidėjusi į "Lietuvos Ukininkų Draugiją".

LAISKAS IS FRANCUZIJOS.

Saukia Kareivių — Šalinus vertiku prie Amerikos Misijos Lietuvoj.

P-as V. M. Stulpinas, žinomas tarp Chicago jaunimo, ir dabar esantis kareiviu Francuzijoje, prisiūcia sekantį laiškelį:

Jūsų siųstos knygos "The Fraternal Age" gavau, — širdingai ačiū. Daug Amerikos aficerių interesuojasi Lietuvos klausimu, tai ši knygelė, kaip tik ir tinka informacijai.

Garbinga Redakcija! Darykit, kas tik yra galima jūsų galėje, idant kuogreičiausiai būtų organizuojami Lietuvių pulkai Amerikoje. Lenkų kariūmenė, kaip tik persikėlė iš Francuzijos į Lenkiją, tai pradėjo smarkiai veikti ant Lietuvos fronto. Tai gi amerikiečių greita pagelba yra neatbutinai reikalinga. Skubėkit su lietuvių pulkais!

Corpl. V. M. Stulpinas
Q. M. Detach Hosp. Cent.
O. P. O. 794, A. E. F.

P. S. Teko buti Paryžiuje, kur suėjau J. B. Šaliną iš Waterbury, Conn. Jis yra taipgi korporalu. Korp. Šalinus, Lietuvių Delegacijos rupestingumu, tapo priskirtas už vertiką prie Amerikos militarės misijos pasiūstos Lietuvoje ir kovo 26 d. išvažiavo su Misija Lietuvoje.

ISATSKINO.

— Mana, pasakyk kas yra tie gyvi paveikslai?
— Tai toki paveikslai, kur žmonės išrodo, kaip negyvi.

DOVANA LIETUVAI.

Nebuvo nei vieno, didesnio ar mažesnio, seimo, kad neruplų daugybę laisvų su pasveikinimais, linkėjimais, patarimais ir, pagaliau, su pinigais. Visoki laišakai sukelia seime daug entuziazmo ir delyų plojimo. Bet kuomet atlankstant laišką iškrinta čekis, arba Money Orderis, tai jau "look out", visų delegatų delnai užkaista. Veik kiekvienam delegatui iš sujūdin tos krutinės išsiveržia: "Dovana Lietuvai, — Ačiū!"

Jau nuo kelių teko girdėti, taipgi vienas, kitas laiške jau priminė, kad rengiama gražios aukos Lietuvai, kurias žadama prisiųsti Amerikos Lietuvių Seimam, Chicago. Tai puikus pažadas ir nėra nei mažiausios abejonės jų išpildyme.

Besirengiantiems aukauti Lietuvai per Amerikos Lietuvių Seimą, Seimo Rengimo Komitetas šiuo mieliai nurodo, kaip išpildyti čekius ir Money Orderius, kad nepadarius bereikalingų klaidų bei nesusipratimų.

1) Lai kiekvienas aukautojas aiškiai pažymi tikslą, kuriam jis savo auką skiria.
2) Ant čekių ir Money Orderių reikalinga užrašyti Seimo Rengimo Komiteto Finansinės Komisijos išdėdinto vardas ir pravardė: Mykolas Dudaš arba trumpai: M. Dudas.

3) Visus laiškus bei siuntinius galima siųsti generalio sekretoriaus adresu prieš Seimą arba sekančiai adresuoti Seimo laike: "Lithuanian Convention".

Morrison Hotel,
Chicago, Ill.
Seimo Rengimo Komitetas.

Dr. K. Drangelis, Sekr.,
3261 S. Halsted St., Chicago.

SEIMO REIKALĖ.

Jau pora savaitė, kaip pasidavinėja tikietai dėl "Lithuanian Reception" Auditorium, birž. 8 d. prieš Seimo atidarymą. Šiame vakare bus atidengtas "Liucybės Varpas," dalyvaus Lietuvos pasiuntiniai šiomis dienomis pasiekusieje Ameriką ir bus dar daugiau žingėdžių dalykų. Todėl visi chicagiečiai pasirupinkite nusipirkti tikietais vakarą iškalno. Tikietais galima pirkti sekančiose vietose:

"Lietuva"
3253 S. Morgan St.
Universal State Bank,
3262 S. Halsted St.
J. J. Elias Bank,
46-th ir Wood St.
J. I. Bagdžiūnas Bank,
Oakley Ave. ir Leavitt St.
J. Martinkus,
3324 S. Halsted St.
Seimo Reng. Komitetas.

VARPO REIKALĖ.

Nuo to laiko, kada p. Bagdžiūnas, pirmininkas seimo rengimo komisijos, užmanė, kad būtų nulieta Lietuvai "Laisvės Varpas" ir seimo būtų padovantotas Lietuvai, aš girdėjau daug įvairių patarimų tame dalyke, todėl ir aš norėčiau išreikšti savo mintį.

Sulyg užmanytojus pliano, po seimui Varpas kelias po lietuvių apgyventas apygardas, žadindamas lietuvių jausmus, stiprindamas jų dvasią ir rinkdamas aukas suvargusiai ir nukentėjusiai Lietuvai, kad galėtų tomis aukomis nusipirkti reikalingo maisto ir drabužių. Koki nors organizacija turės tuomi Varpu rūpintis.

Kadangi šis Seimas bus ne sriovinis, bet visų Amerikos lietuvių, tai visi lietuvi turėtų aukauti dėl Lietuvos. Tomis aukomis privalės rūpintis Seimo nuskirtos įstaigos. Užmanymų yra, kad Seime būtų išrinkta tam tikra komisija tuomi rūpintis.

Visiems aukautojams turėtų būti išduodami tinkami ženkleliai paliudijimai, jog jo savininkas yra teikęs savo auką Lietuvai, Varpui

keliaujant Lietuvon. Aš manau, kad Varpas netik užskambins Lietuvai laisvę, bet ir suteiks jai gausią pinigiską auką, kuri gelbės jai įgyti labiausiai reikalingus dalykus. Aukos plauks pluoštais. Seimo pritarėjas.

A. Masalskis LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauju Laidotuvesse kogeriausiais, teisingiausiais ir daug pigiau, kaip kiti, delfto, kad mes patys dirbame grabus ir turime savo karabonus ir automobilius ir per tai nereikia Lietuviams pas žydusius šaukties: Taipgi sandome automobilius veselioms, krikštynomis ir kitiems reikalingam dieną ar naktį.

3305 Auburn Ave. Tel. Drovers 4139

EXPRESS
WM. DAMBRAUSKAS
317 W. 34th St., Boulevard 9336

Dr. G. M. Glaser

Praktikuojau jau 27 metus
3149 S. Morgan St., kėrtė 32 at.
Specialistas Moteriskų, Vyriškų, ir Chronisčių Ligų.
Valandos: 9—10 ryto, 12—2 po piet. 6—8 vak., Nedėl. 9—2.
TELEFONAS VARDS 687.

MOKSLO, LITERATūros IR POLITIKOS SAVAITRAŠTIS

"DIRVA"

Bina penktadieniais:

Kaina metams \$2. Pusel metų \$1. Kanadon metams \$2.50
Numerius pžiūrėjimui siunčiame dykai.

Turime didelį knygų sankrovą ir katalogą siunčiame ant pareikalavimo, gavę 3c stampą.

Vėliausia indomiausia metų laidos Knyga.

VIENUOLYNO SLAPTYBĖS

Kaina \$1: su prisistatymu. 152 puslapiai: Su 6 paveikslais iš vienuolynų žmonių gyvenimo už tondžiai uždarų sienų. Reikalaukite tuojau, nes knyga skubiai eina: Pinigus siųskite money orderais arba registruotose laiškuose.

"DIRVA"

7907 Superior Street
Cleveland, Ohio
P. S. Šitas yra "Dirvos" naujas antraštas:

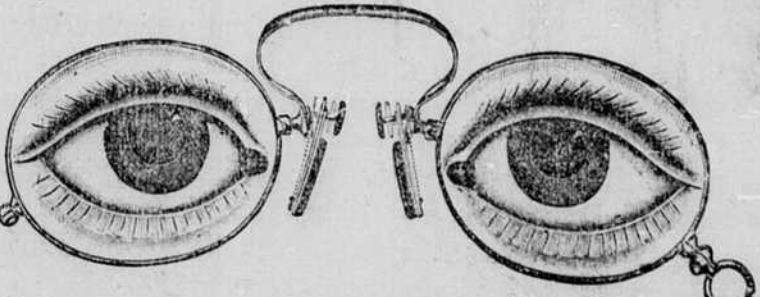
AS ADOMAS A. KARALIAUSKAS SEKANČIAI RASAU:

Aš labai sirgau per 3 metus, nusilbėjus pilvelis buvo, Dispenzija, nevaisingumas pilvelio, nusilbėjimas viso kūno, ir buvau nustojęs valties, kad gyvenčiau. Visur įėjau sau pagalbos, nesigalėjau visose Amerikoje ir už rubežų, bet niekur negavau savo sveikatos pagalbos.

„Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitterio, Kraujų valytojo, Nervatono, Inkstų ir Reumatizmo gydytojo, tai po savaitės minėtos gyduolės, mano pilvas pradėjo atsigauti, stiprėti, gerai dirbti. Kraujas išvalė. Nervai tūm stipriai dirbti. Inkstai atsigavo. Reumatizmas pranyko, diegliai nebebedė po krūtine. Vidurių reimas išnyko po užmušimui visų ligų. Be šiu 3 mėnesių išgydavau kas savaitę po butelį Salutaras, Bitterio, ir po 3 mėn. savo pavelskė pamatiau tikietais kaip tarp dienos ir nakties. Da-bar jaučiuosi energiai ir esu linksmas ir 1000 sykų dėkoju Salutaras mylistų geradėjimui ir linkiu visiems savo draugams ir pažįstamiems su tokiais atsitikimais patariu nuostirdinti kreiptis prie Salutaras:

Salutaras Chemical Institution J. Baltrenas, Prof.
1707 So. Halsted St., Phone Canal 6417 Chicago, Illinois

AKIS EGZAMINUOJU DYKAI.
Pastaba dėl reišiojų ačių akinius.
Peragaminuok savo akis antru kartą, su naujausnu elektros aparatu. Persitikrink ar stiklas, iš kurio akiniai padaryti tinkama tavo regėjimui.
TAISOME SENUS AKINIUS.
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 9 vakare. Nedėlio 9 ryto iki 12 dienos.

KAIP NUO LIGOS IŠSISAUGOTI.

Nėra jokių slapybių, kurios būtų reikalingos, kad išsisaugoti nuo ligos. Švarūs namai, švarūs maistas, švarios rankos, švarūs dantys, švarūs pienas, švarūs vando, šviežias oras, sanitarinės išėjimų vietos, ko va su mušėmis ir uodais — visa tai mažai tekinuoja, tačiau jie atlieka pastebėtus dalykus ir apsaugoja nuo daug ligų.

Ar jauties, kad savo dalį atlieki?

Ar užlaikai savo namus švarius ir gerai išvėdinai?

Ar geri tik švarų tyrą vandens? Jei jis semiamas iš šaltinio ar šulinio, ar tikrai žinai, kad jį nesiplauna vanduo iš išėjimo vietų sutry mėšlyno ar tvartų?

Ar pinas, kuriuo peni savo kudukius yra virintas ar pasteurizuotas? Ar gauna kiekvienas kudukis po tris stiklus kasdien?

Ar kudukis penimas krutiomis, kaip turėtų būti? Ar jis švariai užlaikomas? Ar jam suteikiama užtektinai šviežio oro ir ar jis nelaikomas karštoje, troškioje virtuvėje? Ar žinai, kad iš bankos penini kudukiai turi gauti orandžių sulčių kasdieną po pirmą mėnesių?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligas ir ar nuo jų apsaugoji savo namus vatodamas tam tinkančius sietelius?

Ar žinai, kad visos slogos yra limpančios, ir gali kitus privesti prie sunkios ligos, ypačiai vaikams?

Ar žinai, kad ligos dažnai užsikrečia nuo nešvarių rankų? Ar visuomet nusiplauni rankas prieš valgymą ar maisto čiupinėjimą?

Kuomet kuris nors šeimos narys serga skarlatina, tymais, difterija, kokišiu, karštinėmis, džiova, ar kita kokia liga, kurios galima išsisaugoti, ar visuomet praneši sveikatos priežiūrėjimui, kad jis galėtų neleisti kitiems tos ligos įgauti?

Ar namuose investos rynos? Jei ne, tai turi išsisaugoti vietą, prie kurios musės nepiečia?

Ant galo ar pats ir visa šeima esate sveikais? Iš kur apie tai žinai? Ar buvo jie sveikatoje ištirti, kaip kad karieiviai yra tyrinėjami?

Ar žinai, kad metinis daktaro peržiūrėjimas yra labai naudingas, kad susekti pradžia kokios ligos ir tuo prailginti gyvenimą? Ar gali atsakyti taip ir visus tuos klausimus, ir ar tikrai žinai, kad jusų kaimynas gali tą patį atsakyti? Neleisk, kad jis neatsargiai gyvendamas pastatytų kitų sveikatą ir pavoja? Tame dideliame reikale Vyriausybė žiuri ir visus savo gyventojus, kad jie ją visame paremtų.

TRUPUTIS APIE LIETUVIŲ BIURĄ.

New York'o mieste lietuviai turi savo biurą platinti lietuvišką propagandą tarp svetiminčių. Pačiam didžiausiojo miesto miesto centre randasi vieta, apie kurią bruzda ir sukasi veikimas, netik tarp lietuvių Amerikoje gyvenančių, bet ir po visą pasaulį. Užėjime ir pasižiūrėjime ir taip vadinamą mūsų biurą, kuris jau pradeda veikti milžiniška darba. Čia yra prisijungiami iš visų kolonijų laikraščiai, iš kurių yra renkami straipsniai, kur rašoma apie lietuvių veikimą. Čia sukurta kablegramos ir žinios iš Europos ir iš visų pasaulio dalių ir čia yra renkami medžiaga apie lietuvių ir apie Lietuvą kuria manoma kaip ant delno parodyti kaip lietuvių yra veiklą. Kad ta

lietuvių publikacijos darba palaikytis, patartina kad lietuvių kolonijų veikėjai susistytų ir toliaus į vietinius anglų laikraščius žinias apie vietos lietuvių veikimus, o ta pat dieną ar už dienos jau atskirs tos žinios ir mūsų ofisą, kad tokio kolonijoj lietuvių turėjo demonstraciją ar buvo apvaikšiojimas ar taip kokis paliečiantis liet. vius atsitikimas. Be to šitame New York's biure randame ir šiaip žmonių specialistų, kurie rašo straipsnius apie Lietuvius savo išdirbtose srytyse. Iš čia išsiuntinėjama kas savaitę ir kiekvieną anglų redakciją po visą Ameriką trumpi straipsneliai, kurie laikas nuo laiko talpinami įvairiose Amerikoje emančiuose laikraščiuose. Visas darbas turi būti sutvarkytas taip, kad būtų galima turėti pilni aprašymai apie lietuvių gyvenimą. Neprabėga diena, kurioj nerastum Amerikiečių laikraštijoj apie lietuvių arba apie Lietuvą. Didžiama jau žino apie Lietuvos klausimą, bet dar tik prasideda darbas. Visi turime veikti išvien ir toliaus, kad tą publikaciją palaikytis, kol amerikiečiai pilnai ir visiškai nepažins Lietuvį ir kol Amerikos valdžia nepripažins Lietuvos Neprigulmybę.

TRIS MAGNITAI.

Vienas žmonių pritraukimui magnitas yra miestas. Miestan žmones traukia geras uždarbis, gera draugija, smagus pasilinksminimai, mokslas, tatrai, knyginai, muzejai, puikūs namai ir tam panšūs kultūriniai išradimai.

Bet miestas atskirtas nuo gamtos. Jame nėra tyro oro, o yra daug dulkių, pragyvenimas brangus, visur susikimšimas, daugybė darbų žmonių, nestokuoja ir alkanųjų.

Antras magnitas — kaimas. Kaiman žmones traukia pragyvenimo pigumas, gamtos gražybės, tyriausios oras, saulė šviesa, miškai, gėlės.

Bet kaime nėra teatrų, muziejų, nėra parankių gyvenimui namų, nėra užtektinai gydytojų, menkas uždarbis.

Trečias magnitas, tai miestas-sodas. Miestas-sodas turi visas griausias ypatybes ir miesto ir kaimo. Bet miestas-sodas dar tik ateities įstaiga, bet jis savin traukia žmones svajonėse.

JUOKELIAI.

DĖKINGAS DARBAS — Ką gi dabar vakarais veikti?

— Rašinėju ir laikraščius.

— Aš manau, kad tai ne dėkingas darbas.

— Ne. Tai labai dėkingas darbas. Aš savo rankraščius gaunu atgal su didžiausia padeka.

BARZDASKUTYKLOJE.

Vienas storas žmogus, kuomet jis barszdaskutis apskuto, paklausė:

— O kiek reikia?

— 40 centų.

— Kodėl 40? Juk ana yra taksa, kad už skutimą reikia mokėti 20 centų.

— Bet tarnista turite du pagurkliu ir abudu reikėjo nusikusti.

NELAIMINGI.

— Kodėl tu visuomet tarnais laikai tikrai ženotus žmones?

— Aš nemėgstu matyti linksmų veidų.

GARBUS DRAUGAI.

Neperseniai bursys vyrų ir moterų sedėjo vienuose privačiuose namuose susėdę aplink apskritą stalą. Visi svetieji kalbėjo apie puikų valgį, kurį šeimininkė buvo pagaminusi. Tai buvo labai paprastas valgis, bet gerai išvirtas ir puikiai sutaisytas. Staltiese, indai, gėlės ant stalo — viskas harmonizavosi kuopuikiausiai.

Valgis prasidėjo su priimne tomeičių sriuba. Po to kiekvienam svečiui buvo paduota šmotukai steiko, sau mažiau du ir pusė colio sterumo ir davirti kaip reikiant. Keptos bulvės buvo paduotos kartu su steiku. Karšti biskitai, kurios šeimininke pagamino, pati buvo paduoti ant stalo. Tę buvo prinosiusios alyvos, tumečių ketėiupas, kava ir skanus kvėpentis sviestas, kuris pridavė ypatingai gerą skonį biskitams. Užsiskanioti buvo paduotos iš kėnų persiškos slyvos ir didelis šmotukas čiokuliadino pyrago, kurį irgi pagamino pati šeimininkė.

Aš turėjau laimę būti vienas iš tų svečių ant šių vaišių. Aš išreiskiau savo pasigerėjimą kaslink puikių valgių ir gero virimo ant ko šeimininkė atsakė:

“Ačiu tamstai, bet aš padaviau tik paprastus valgius, kaip jus patį jau matėte, nežinau, kodėl aš labai mėgstu vaišinti savo svečius paprastais valgiais, gal but kad jie tankiausiai geriaai mėgsta paprastus valgius, apart to, aš manau, KAD GERIAUSIAIS DAIGTAIS YRA PAPRASTI.”

“Tiesa,” tariau aš, “pastiprinantis paprastas valgis yra labiausiai pageidaujamas.”

Dar aš pridariau šeimininkai:

“Steiką, kurį jus padavėte ant stalo, pagal skonį būtų kaip ir iš Wilson ir Ko., Chicago. Jus žinoite, jog aš buvau keliatą savaitę Wilson ir Ko. dirbtuvėse ir gerai prisistūrėjau, kaip jie ten gamina jautieną, Beef Departmentas yra stebėtina vieta. Aš mačiau kaip jautieną pereina per rankų rankas, kol yra užtektinai priuostą išvežimui ir kaip ji yra atsargiai saugojama ir inspektuojama pirm pasiekiant publiką ir noriu jums pasakyti, jog niekuomet nebuvau taip tikras apie rušį steiką ir keptos mėsos, kurią aš valgiau, kaip kad aš esu po apsilankymo, Wilson ir Co. Meat Department. Aš daleidžiu, kad ir tos rūšies pramonės yra lygiai atsargios savo darbui, bet aš žinau ką daro Wilson ir Ko. idant apsaugojus savo vartojus, tokio būdu aš esu patinęs į jų puse.”

“Ir primokiusios alyvos, sviestas, iš kėnų persiški slyvai ir ketėiupas viskas turėjo skonį, kaip Wilson ir Ko. produktai.”

Tuomet šeimininkė padarė man didelį supriųą tardama su šypsna ant veido:

“Tamsta tikrai tiesa pasakėte apie steiką. Taip jis yra Wilson ir Ko. Aš pirkau nuo bučerio, kuris sakėsi, jog jis perka visą mėsą nuo Wilson ir Ko. ir jis, man sakė, kad vartotojai labai ją geria ir visuomet reikalauja.”

“Sviestas yra Wilson ir Ko. Clearbrook Butter, ir jis yra labai puikus: Kava yra taipgi Wilsono Certified Blue Label Blend: Ar tai nepuiku?”

“Aš tamstai prisipažįstu, jog aš vartoju Wilson ir Ko. Majestic Lard keptimui biskitų.”

Primokę olive, persiškos slyvos blekinėse ir ketėiupas taipgi yra Wilson ir Ko.

“Aš patiesiau tuos pietus jusų pagerbimui, nes žinau, kaip entuziastingas tamsta esi apie Wilson ir Ko. produktus, dabar kuomet aš pati esu juos išmėginusi, noriu pasakyti tamstai, jog nuo šios dienos aš visuomet pirkėsiu iš tų krautvių, kam bus užtikrinanti garantija “The Wilson Label Protects Your Table.”

“Tai yra stebėtinai puikus vaizbaženklis, kuomet pasižengi suprasit jo reikšmę. Aš viską perku savo namams ir man labai malonu, jog per tamstos laisvą man teko arčiau susipažinti su Wilson ir Ko. produktais. Tamsta taip daug rašė gražių dalykų apie darbininkus ir jų dvase ir apie patį Mr. Wilson kaip teisingas ir sąžiningas jis yra, jog aš negaliu susilaikyti neremus firmos, kurios biznio principai yra tokie praklinūs.

Sirdingai, William C. Freeman,

250 Fifth Ave.,

New York City.

Apgarsinimas.

VALNTINE DRESSMAKING COLLEGE

Mokina siuvimo, kirpimo, designing dienomis ir vakarais dėl biznio ir namų. Paliudijimai išduodami ir viešose parupinamos dykal. Atsankytite arba pašykite, o mes pasiūlysiame suteikti jums patarimą.

SARA PATZK, Principal

2497 W. Madison St.

6205 S. Halsted St. 1350 Wells St.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA

Mokinama: anglų ir lietuvių kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, grūdų tyvų, Suv. Valst. istorijos, abėjos istorijos, geografijos, politinės ekonomijos, pilietystės, dailiarisystės.

Mokymo valandos: nuo 8 ryto iki 5 vakarų po pietų. Vakarai nuo 7:30 iki 9:30.

3106 S. Halsted st., Chicago

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo brolio, Zigmanto Horodecko, Kanno gub., miesto Raselnu. Apie 18 metų Amerikoje. Vieni metai tūtel buvo Waterburyje, Conn. o dabar nežinau kur. Jis pats, ar kas kitas malonėkite duoti žiniją adresu: Juozapas Horodeckas, 820 Bank St., Waterbury, Conn.

Paieškau partnerių prie krutiančių pavetkelių biznio. Graži vieta, ir galima gerą biznį padaryti.

Priežastis: Aš turiu kitus biznius, todėl reikalinga yra partneriai, kurie galėtų atsakantį prižiūrėti.

Reikale kreiptis laisvą klausdam informacijai.

I. CESNUTS,

445 Grand Ave.

New Haven, Conn.

REIKALAVIMAI.

REIKALAUJAME moterų dėl plovimo bonku. Gera užmokestis, patogūs ir šviesi darbiniai, pastovus darbas.

ATWOOD & STEELE CO.,

1423 W. 37th St.

REIKALINGAS MOKYTOJAS: Reikalingas vyras gerai mokantis anglų kalbą, Lietuviškai, trijų kalbų profesorius ir Vargoninkas, galintis grąti ir giedoti bažnyčioje. Melžiam atsiskaityti žemiau nurodytu adresu dėl suteikimo daugias informacijai.

Paštininkas F. BUTKEVIČIUS,

P. O. Box 613

South Fork, Pa.

REIKALINGI tuojau penki energiški vyrai. Darbą gali atlikti vakarais ir šventadieniais. Pelnas geras.

Atsiskaityti Jena po piet pas Juozas Mozeris, 4970 Archer Ave., Chicago, Ill.

Vakarašis panedelyje ir utarnike po numeriu 1447 So. 50th Ave.

Cicero, Ill.

Reikalaujame Kriaucių

(tuojau: pocket makerių, sticherių, pirmų ir antrų beisterių, seiperių, knypkių siuvėjų, kaumerių siuvėjų.)

Pastovus darbas: gera užmokestis: geros darbo aplinkybės. Atleikite pasirengę dirbti.

BRIEDE & ROGOVSKY,

833 W. Jackson Blvd. 6th floor

Jos. Copper, Coat Shop foreman

Pasiskubink Pirki Farmą

PARSIDUODA 80 akry

gera farma, su gera stuba

ir nauja barne, dalis žemės

yar pradirbta, o kita lengva

yar pradirbti visa žemė gera

ir randasi prie gražios

leikos (ežero) arti prie mie

stelio, ant gero kelio ir kitų

visų parankumų. Parsiduos

už \$2,500 ant lengvų išmo

kėjimų.

PARSIDUODA 160 akry

geros žemės, apie 50 akry

dirbarmos su geromis trio

bomis, ant gero kelio, pusė

mailės nuo mokyklos, 3 mai

lės nuo gražaus didelio mie

sto. Verta ta farma \$8,000.

Kas pirsks dabar greitai pa

ims už \$4,500.

ant lengvų išmokyjimų.

Turime daugybę visokių

farmų dideliame pasirinkime.

Atvažiuokite, o mes tu

rėšime tokią farmą, kokios

tik Tamstos įieškote. Rašyk

ir bendrovės ofisą, o mes

Tamstai prisišysime knygele

su paveiksiais, mapą ir pla

tesniais aprašymais apie lie

tuvių koloniją.

LIBERTY LAND &

INVESTMENT CO.,

3301 So. Halsted St.,

CHICAGO, ILL.

Pirmas Lietuviškas Hotelis Chicagoje prie 1606 S. Halsted St. Šis hotelis nėra brangus dėl darbininkų žmonių, taipgi parsamdam singelams ir ženciams ir primam pakeleivius. Reikalai parsamdami nuo dienos, egal valios, arba mėnesio. Kalnos priemamos, taipgi su valgiu. Namine valgykla.

Savininkas Ona Petruilis.

Parsiduoda Locomobile 5 sėdynių

automobilius geriausios išdirbtystės, 4 cilindrių, 6 nauji cords. Robertai naujai uždėti. Nauja baterija. Parsiduoda už \$650. Automobilij galima matyt garadžiui visada. 3222 South Halsted St. Drover 2186.

PARSIDUODA bučernė ir grosernė lietuvių apgyventoje vietoje prie švento Jurgio bažnyčios. Biznis išdybtas per 10 metų. Priežastis pardavimo savininkas elna į kitą biznį. Atsisaukite tuojau

Alex. Juknis 3225 Auburn Ave.

Parsiduoda grosernė ir ice cream soda įtaisyti krautvė labai pigiai. Kas reikalauja tokio biznio, kreipkitės tuojau po paduotu antrai:

3437 So. Morgan St.

SUSTOK MOKEJES RANDA.

Mēs galime parduoti jums bungalow (namelį) dviejų flaty MARQUETTE MANOR. Netoli antrojo didžiausio parko Chicagoje su visai mažu įmokėjimu ir ant labai prielamy išmokėjimo sąlygų jūs galite įgyti sau namą.

FRANCIS KIBORT & CO.

2402 W. 63rd St.,

Tel. Prospect 923.

FARMOS

Jeigu nori įsistiegti sau namus ir būti neprigulimui, pirk sau farmą lietuvių kolonijoj “Vilnoza” Vilas County, Wisconsin. Jei pirsks sau farmą čia žinok, jog čerki nuo savininko, o ne nuo agento. Mēs esame savininkai 50,000 akry žemės, ir turime paskyre 5,000 akry išimtinai lietuvių kolonijai. esame paskyre Kazimiera Gadlauską kolonijos direktoriumi, kuris gyvena to kolonijoj ir kurie uždaviniai yra padėti jums. Iki šio laiko jau apsigyveno apie 25 šeimos lietuvių, kuriems čia klojasi labai gerai. Mēs padedame jiems pabaigti trobesius, parduodame arklius, karves ir kitus ukel reikalingus gyvulus ir žemel dirbti mašinas ant prenamų išmokėjimų. Gali pirkti kokią ir nori didumo farmą 40, 80, 120 arba 160 akry arba daugiau, kainomis nuo \$15.00 iki \$25.00. Jeigu pageldai likti nariu turtingos lietuvių kolonijos neprigulimui farmieris, rašyk mums lietuviškai klausdam pilną informacijai.

SANBORN COMPANY,

Eagle River, Wisconsin.

Didelis Bargasas.

Parsiduoda 2-ju lubu augš

ro namas. Du pagyvenimai

po 5 kambarius. Preke \$3800.

Immoketi \$500. likusius kaip

renda. Namas randasi ant

Lowe gatvės.

Parsiduoda 2-ju aukšciu mu

rinis namas. Du pagyvenimai

po 6 kambarius. Su elektros

šviesa, baltom maudynėm ir

sinkom. Taipgi aukstas beis

mantas su skalbyklom. Namas,

visuomet vertas \$6600. Prekė

tik \$4800.00. Randasi ant

Union gatvės.

Parsiduoda 8 kambariu mu

rinis namas. Galima lengvai

padaryti du pagyvenimu, du lo

tai 50x125. Namas randasi ant

Union gatvės. Prekė tik \$2600.

Parsiduoda 2-ju lubu augš

čio murinis namas. 4 pagyve

nimai po 4 kambarius ir medi

ni cottage užpakaly 4-rių

kambariu su augštu beisman

tu. Namas randasi 3632 Lowe

ave., prekė tik \$5800, \$1000.

immoketi likusius kaip renda,

arba pagal pirkėjo norą.

Parsiduoda 3-ju lubu aukš

čio murinis namas. 4 pagyve

nimai po 4 kambarius. Augstas

beismentas. Rendor neša į

mėnesį \$57.00. Prekė tik

\$5500.00. Savininkas gyvena

ant 3-čių lubų. aNmas randa

si 1822 So. Ruble St.,

Del platesnių žinių kreipki

Permainos Ukio Formos Lietuvoje.

Karės audra per šiuos ket-
verius metus paliko didelį
žymių mūsų žemės ukyje. Vi-
sos sąlygos, kuriose ukininkai
buvo įpratę gyvenimą tvarky-
ti, žemę dirbti ir gyvulius au-
ginti, iš pamatų persimainė.
Karė netik išgriovė atskirus
ukius, bet ir sustabdė prekybą
ir pramonę. Todėl tenka dau-
gelis smulkių daiktų pasiga-
minti, dažnai slapčia, patiems
ir kiekvienas atskiras ukis tuo
budu virsta kaip ir savaran-
kiškas vienetas. Žiurint iš šal-
ties, gali pasirodyti, kad toks
gaminimas reikalingų daiktų
kaip muilo, cukraus, krakmo-
lo, odos, drapanų ir kt., pava-
duoja fabriką; bet iš tikrųjų
normalinėse sąlygose tas pa-
vadavimas neišsirutės. Toks
gaminimas, suorganizuotas ko-
operatyvių pamatais, berods
galėtų tapti pamatu mūsų pra-
monei, kaip tatau mės matome
kitose šalyse (Danijoje). Ta-
čiau pas mus tatau yra tuo tar-
pu išimtinai karės aplinkybių
padaras. Kaip turės ekistis
ukis normalinėse sąlygose, mės
galime nuspėti, tik atsivėlgę
visų pirma į pačias prigimties
sąlygas.

Lietuvos oras nėra per daug
sausas, nes vidutiniškai per
metus ligis išlydavo apie 650
milimetrų, mažiausia 550 mm
ir daugiausia 880 mm. (Suval-
kai). Javų gi augimui pakan-
ka 500—600 mil. lietaus.
Toks drėgmės gausumas būtų
labai pavartus javų augimui,
jeigu lytų, kada tat reikalin-
ga augalams. Dėja, ne taip
yra Lietuvoje. Pavasaris pas
mus esti šaltas ir sausas. Šal-
čiai dažniausia baigiasi tik
apie gegužės 15 d., o šalnos
išnyksta tik gegužės mėnesio
užgaigoje. Gi lietus tuo me-
tu išpuola labai mažai ir kar-
tais net iki birželio mėnesio
nė kartą nepalyja tiek, kad ga-
lėtų žemę reikiamai pasėlio-
ugui drėgmės įgyti. Pavasa-
rio šalčiai ir sausumos neduo-
da vasarajui ilgai sudygti ir
pasėtieji grūdai ilgai žemėje
guldami esti žymiai vabaly ar
kirminų sunaikinami. Be to
ištik lietus esti smarkus ir
taip užplaka dirvą, kad gru-
dai labai sunkiai dygsta; ir ja-
vai nežiurint tankios sėjos, iš-
eina retoki. Atbulai, visokios
piktžolės, kurios savo šakni-
mis traukia drėgnumą iš gi-
liųjų žemės sluoksnių ir dau-
giau pakenčia šalčio, negu va-
sarojus, greitai pralenkia pa-
sėtuosius javus ir stebia juos.

Negeresnės augimo sąlygos
ir žiemkenčiams. Kad ir ne-
gali jų užstelti piktžolės, kaip
vasarojo, bet paties augimo
metu, trukstant drėgmės, jie
išplaukia trumpomis varpomis
ir silpnai šiudu. Tuo tarpu
vasarą, kada ima žiemkenčiai
ir vasarojus žydėti, vietoje
taip reikalingos šilumos ir ra-
maus oro, prasideda pereina-
mųjų lietu ir didelių vėjų pe-
riodas: išpuola ne kartą ir le-
dų. Visiems yra žinomas Pet-
rinių lietaus periodas, kuris
tęsiasi kokias 3—4 savaites
ir pudo ukininkų šienus.

Vėl rudėnį, kada javai rei-
kia valyti, kada reikalinga
daugiausia giedros, lyg tyčia
pareina lietingasis metų tar-
pas. Pereinami tankūs lietus
ilgai neduoda javų suvežti ir
verčia ukininkus juos tiesiog
voečia imti iš laukų, nes kitaip
sudvesta ir vertės nustoją.

Žiemą gi, kad ir nėsti šal-
ta, bet smarkūs šalčiai žie-
mos gale kartais pagauna drauge Lietuvos budžeto

žiemkenčius sniego neprisideng-
tus.

Tokiu būdu, matome iš oro
sąlygų, kad nei vasarojas nei
žiemkenčiai neturi Lietuvoje
patogių augimui sąlygų. Ir
visai kitaip tos pačios sąlygos
dera šakniavaisiams ir šienui.
Iš pavasario giedra duoda už-
tenkamai laiko dirvai priruoš-
ti ir šakniavaisiams pasodinti.
Šalčiai ir šalnos, kurie neduo-
da sudygti javams, šakniavai-
siams nėra taip pavojingi, nes
jie dygsta vėliau ir šalnos la-
bai retai pagauna jau išdygu-
sias bulves, arba pasodintus
runkelius. Vasaros lietus ne-
tik nekenkia, bet priešingai
yra labai reikalingi šakniavai-
sių augimui. Taip pat ir ru-
denį, kada buva pats smarkiau-
sis šaknavaisių augimas, vi-
sai dera lietaus periodas. Ta-
tai pat tenka pasakyti ir dėl
pievų; tik jos reikia pjauti
ankščiau, kad iki Petrinių bu-
ty šienai suvalyti ir tokiu bu-
du išvengtume Petrinių perio-
do lietaus. Jeigu pievas pri-
žiūrėtume nors pusę tiek, kaip
dabar laukus, kad prižiūrime
tai pievos anksti prizeltų ir
šienas Petriniems jau būtų na-
mie. Gi tuojuo patrukę lie-
tus jau priželdintų daug gra-
žaus atolo.

Lietus yra geras šienams
ir šakniavaisiams. Ir Lietuvos
ukininkai negali pasiskųsti, kad
šakniavaisiai jiems neužderė-
tų.

Jei dabar mės atsikreipsi
me į dirvą, tai patirsime, kad
ji yra sudaryta iš storo sluogs-
nio ledų periodo padarų, ku-
riuose nemažai yra augalams
reikalingų, mineralų dalių; to-
dėl derlingomis dirvomis Lie-
tuvos laukai gali tapti tik tuo
met, kada bus gerokai įtrešti
organingomis trąšomis, arba
paprastai kalbant, gyvulių
mėšlu. Tam tikslui reikia lai-
kyti daug gyvulių.

Gyvuliai ir yra mūsų šalies
ateities pamatas. Iš ankščiau
paminėtų oro sąlygų ir žemės
ypatybių jau matėme, kad Lie-
tuvos oras daugiausia yra tikęs
pašarų ir gyvulių auginimui
negu javų. Jeigu prieš karę gy-
vulių veisimas plėtojosi pama-
žų, tai čia kliudė gyvulių ukiui
reikalingo kredito trūkumas;
berods, rusų valdžia ne tik ne-
sirūpino palengvinti gyvulių
ukio produktų pardavinėjimą,
bet atbulai mės po šonu turėjo-
me maitais uždarytą rinką. Lie-
tuvos prieš karę buvo maž-
daug apie 1,632,000 gyvulių
vienetų (1 vienetas lygus 1
karvei, 1 arkliai, 4 kiaulėms,
10 avių), kurių mėšlų buvo
užtręšiama vos 800,000 margų
lauko. Tuo tarpu reikėjo už-
tręsti ne mažiau kaip 1,630,000
margų prie paprasčiausio tri-
laukio vaismainio. Vadinasi
pusė privalančių trąšos javų
sėdavo į netręštą lauką.

Gyvulių skaičius Lietuvoje
del tos priežasties negali būti
mažesnis, kaip 3,000,000 vie-
netų. Musų tad pirmutinis už-
davinsys — auginti kuodaugiau
sia gyvulių. Kokie gyvuliai
auigti — tai ne taip svarbu.
Ar būtų dabar veisiami dau-
giau avių nuganymai neapdirb-
tų laukų ir sunaudojimui šie-
no, ar daugiau laikoma karvių
ar kitų gyvulių, tai vis viena.

Teturie tik čia ukininkas rei-
kiamos laisvės, ukis pats sava-
me apsirinks tas gyvulių rūšis,
kurios vietinėse sąlygose bus
tinkamiausios. Reikia atminti,
jog Lietuvos ukio klausimas
mos gale kartais pagauna drauge Lietuvos budžeto

Amerikos lignonbutis Sibire įtaisytas dėl čecho-slovakų ir rusų kareivių;
jis talpinas apie 300 lignonų.

klausimas, gi žemės ukis yra
Lietuvos valstybės finansų pa-
matas, nes žemdirbių Lietuvo-
je yra apie 80% visų gyventojų
ir jiems teks nešti visa valsty-
bės mokesnių našta.

Pirmutinis tad žingsnis Lie-
tuvos ukį atstatant, čia yra su-
tvarkyti kreditas. Kada men-
kas pirklys prieš karę galėda-
vo gauti greit iš banko pasko-
los, pateikdamas abejotinos ga-
rantijos, ukininkas, turėdamas
nekilnojamojo turto, nenupel-
nydavo pasitikėjimo keliems
šimtams rublių, reikalingų jo
ukio pataisymui. Agronomų gi
patarimui ir nurodymui be kre-
dito tepadės jam tiek, kiek pa-
deda pasakojimai apie laisvę
uždarytam kaliniui.

Visos prieš karę gyvavusios
taupomosios ir skolinamosios
kasos reikėtų tuojau atgaivin-
ti, tos visos kasos sujungti į
vieną sąjungą, kurios viršūnė-
je galėtų būti Lietuvos ukinin-
kų bankas. Skolinamųjų-tau-
pomųjų kasų darbas gali būti
labai platus. Jos galėtų ukinin-
kams teikti ne tik pinigines pa-
šalpas, bet iš dalies rinkti ir ži-
nias apie karės padarytus nu-
stolių, supirkinėti reikalingus
ukininkams gyvulius, pada-
rus ir kt.

Kredito padedamas mūsų
ukis galės leisvai žengti pir-
myn. Gyvulių auginimui kaip
tik reikia daugiau apyvartos
pinigų, negu grūdų ukiui. Da-
bar, kada Lietuvoje paliko la-
bai maža gyvulių, mūsų valsty-
binis uždavinys yra padėti
ukiui įžengti į vietinių sąlygų
nulemtas vėzes. Tik nereikėtų
plėsti butinai kokia nors vien
gyvulių veisimo šaka, bet au-
ginti tie gyvuliai, kurie leng-
viausiai tinka pradžiai.

Baigiant pravers paminėti,
mano įsitikinimu, klaidingi
žingsniai tų, kurie, neatsižvel-
gdami į mūsų ukio praeitį ir
propagandą, visai užmiršda-
mi, kad Lietuva nuo senų seno-
vės yra garsi savo arkliais; gi
rinka ir prieš karę jiems buvo
geresnė, negu pieninkų pro-
duktams.

Agr. S. K1.
"L. A")

A. L. T. S. ORGANAS

"SANDARA"

Puikiausiai nušviečia lietuvių gyvenimą visame
pasaulyje ir uoliausiai gina darbininkų reikalus.

EINA KAS SĄVAITE

Skaitykite Visi. Metams \$2.00
Reikalaukite pažiūrėjimui adresuodami:

"SANDARA"

366 Broadway, So. Boston, Mass.

Ką Rašo Kiti Laikraščiai,

KONKURENCIJA IR POLITIKA.

Nesenai mės "Lietuvoje"
rašėme, kad susitvėrus nau-
jai katalikų Prekybos ir
Pramonės Bendrijai, turės
neišvengiamai kilti konku-
rencija tarp tos naujos ben-
drovės ir pirmiau susitvė-
rusios bujojančios Lietuvos
Atstatymo bendrovės. Tuo
met mės rašėme, kad jei
jau konkurencija neišveng-
tina, tai bent pramonės rei-
kaluosna neturėtų būti mai-
šoma politika.

Reikia pripažinti, kad
nauja Prekybos ir Pramo-
nės bendrovė tvėrėsi dau-
giau politiškais pamatais,
negu tikros pramonės. Tas
labai negerai, nes tuomet
nesveika nei politikai, nei
pramonei. Ir tokį budą
mės nupeikiame.

Vienok dabar ton pačion
negeron pusėn metasi ir
Lietuv. Atstatymo Bendro-
vė. P-as P. J. Žiuris, tos
bendrovės įgaliotinis. Jis
"Sandaroje" apie Pr. ir Pra-
monės bendrovę rašo:

"Kas atsisakė nuo Cen-
tralinio Komiteto? Knu.
Kemėsis ir jo pasekėjai.

Kas suerzino mūsų jau-
nimą? Kun. Kemėsis iš-
perėdamas vyčius!

Kas stengėsi užkenkti
adv. Lopatai gauti pini-
gus iš Raud. Kryžiaus, ku-
ris užsirusinėjęs atsakė,
kad jeigu Lietuviai taip
nesutiks, tai tuos pinigus
išmes ant gatvės? Taip-
gi klerikalai.

Kas lošė juokingus ir
lietuviams kenksmingus
farsus Lietuvoje ir Pary-
žiuje? — Taipgi kleri-
kalai.

Kas geidė Lietuvai ka-
raliaus? Ugi kunigai.

Kas pasiuntė puslenkį
poną Mostowskį ir "lavin-
tą" veikėją Česnulevičių,
kuriuos atstovai, matyti,
greit "supakavę" pasiun-
tė atgal Amerikon? —
Taipgi klerikalai.

Na, o kur kitos klerika-
lų sriovinės komedijos.

Kokiu tikslu yra tvėriama
šioji bendrovė? Vaizbi-
niu? Ne, nes jos valdy-
bos nariai jau išleido pir-
mutines užkavotas politi-
nes yltis".

Eina konkurencija, o čia
rašoma apie tai, ką katali-
kai-klerikalai blogo padarė
politikoje. Klerikalų orga-
nai vartoja visokius panie-
kinimo žodžius, čionai irgi
tas pats.

Pripažįstam, kad klerika-
lai labai negerai daro, bet
tas neduoda teisės negerai
daryti "Sandaros" turinčiai
pretenzijas kalbėti tautinin-
kų vardu.

RACIUNO NAUJI JUDAN- TI PAVEIKSLAI IS KA- RĖS LAUKO BOLŠEVIKŲ DARBAI.

Ilustruotas Dainėles,
Bus rodama šiose vietose.

Subatos ir Nedėlios vaka-
rais Geg. 31 d. ir Birželio
1-mą d. Lietuvių Bažnytinė
Salėje Milwaukee Ave. Ke-
nosha, Wis.

Utarninko vakare, Birže-
lio 8 d. Mendelshon Sa-
lėje, W. Main St., Rockford

Tikras Sutaupymas

Vaikų Parėduiai su 2 Porom Kelinių.

Jeigu norite sučėditi pinigų ir
dirkti tvirtus gražius vaikams parė-
nius, atekite į Narių Sklepa.

Pardėniai nepaprastai ilgai tve-
rią, pusiau vilnoniai ir labai stiprios
rūšies audimo. Žiponiukas ir kelnės
su pamušais, du akrtu ilgiau nešiojasi
negu kokie kiti parėdėniai. Labai puik-
ios spalvos ir gražūs pavydai, Pui-
kiai pritaikomi tik už.....

\$9.75

Prekybos Korporacija Palatine

1701-1703 West 47-ta.

1112-1114 Milwaukee Ave.,
Du Sklepu,

5,000 narių

2,000 mokinių

KOŽNAS PRIVALO ĮSIGYTI PUIKIĄ IR DIDELĘ KNYGĄ SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

ISTORIJA

548 puslapiai

TAI yra netik istorija didžiausios pažan-
gios mūsų fraternalės organizacijos, bet
tai yra beveik visų Amerikos lietuvių isto-
rija nes joje pakliudoma ir plačiai apa-
rašoma mūsų visuomeniški santykiai išei-
vijoje.

Juo veikiau tą veiklą užsisakysite, tuo
greičiau apsižiausite su Amerikos lietuvių
istorija

Drutuose apdaruose — \$2.00

Kaina — \$1.50

Reikalaudami šios knygos,

kreipkitės į "Tėvynės" ad-

ministraciją šio adresu.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th ST., NEW YORK, N.Y.

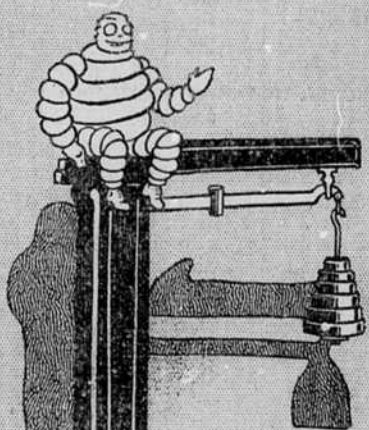
MICHELIN

12 to 15 % Extra Weight

One of the best ways to judge a tire is to weigh it, for mile-
age depends in a large measure on the quantity of quality
materials. Of course weight might be due to many factors
that do not improve quality, such as unnecessary wire in the
beads, or weight-giving compounds. But once assured that
only quality-giving materials are used, then weight is an
excellent guide to durability.

In selecting tires, therefore, have your dealer weigh the different
makes you are considering. You will find that Michelin Universals
weigh 12 to 15 per cent more than the average, the percentage varying
with the size of the tire.

This extra weight, due to extra
quality rubber and fabric—and
no one questions Michelin Quality
—means that you have a right
to expect extra mileage from
Michelin. Yet Michelin's cost
no more than ordinary tires.

SOUTH-WEST TIRE CO.
2038-40 W. 35th Street

Vienintėlė šios rūšies Lietuvių
instauga Chicagoje.

IDEALIŠKA TAUTA.

Berodos regėjau tautą budę-
jant pasatulyje.

Galinga tauta buvo.
Jos stiprybė buvo Dievo sti-
pybė.

Nevidonai neįsitengė persi-
skverbti per jos supylimus.

Jos ginklai priruosti buvo;
jos tvirtovės — Prakilnios
dvasios.

Ji buvo apsiginklavusi die-
viška galybe.

Jos kareiviams buvo žomijos
priežastys.

Gyva valymo liepsna nušve-
tė žemę ir jūrą.

Jos šviesa — tai žibintuvas
tolimiems jurių pakraščiams.

Ji kariavo prieš visas nedo-
rybes: visas širdies ir kūno li-
gas; proto ir intelekto simpto-
mus.

Ji ramino nuliudusius jų di-
džiausiam varge.

Ir retėžiai nupolė nuo ap-
rištųjų.

Komfortas atėjo darbinin-
kams jų nelaimėje.

Nedorybės ir neteisėtumo
nelaisviai pasiliuosavo; jie pa-
jautė liuosybės kvapą; ir ant
jų kaktų sužibėjo laisvės žvaig-
ždutė.

Tolimaime tyre kudiškai su-
kavo džiaugsmui.

Motina sugrįžo prie savo
numylėtinii.

Plėšiko keiksmas nutylo.

Ir vietoje karės prasidėjo
draugavimas ant visos žemės.

Žmogus energija buvo in-
tempta prieš visų nevidonus.

Kapitonai buvo industrijos
kapitonais.

Prakilnus buvo jų buklumas
visuose jų darbuose ir pasiel-
gimuose.

Jų mintis augsta.

Jie dirbo visų brolių gerui.

Ir žmonės įsijaukė teisybės.

Jie sumetė niektikystės ir
prietarų balvonus į užmaršties
suklydimą.

Jų sielos pasiliuosavo nuo
ištvirkusio įsakymo ir sukty-
bės puvėsių.

Jie prašalino iš šalies plėgas
ir visokių rūšių ligas.

Nes jie buvo stropūs moksle
ir pažinime, — ir neapkentė
nei vieno bjauraus dalyko.

Žėdnas kudiškai buvo lavina-
mas tyros dvasios ir atviro
proto gražybėje.

Jis buvo mokamas kaip gy-
venti teisingai; kaip suvartoti
protą išmintingai; kaip atgy-
venti savo dienas idealiskam
gerui.

Nuliudusios miesto minios
buvo išskirstytos po laukus.

Naujos gentkartės išaugo
grazesnį gyvenimą.

Žėdnas žmogus linksminosi
savo darže, — jis skynė ir valgė
žemės vaisius.

Turtingas ir bėdinas dirbo
išvien; abu permatė piktą, —
stengėsi jį prašalinti.

Abu apsiginklavo rūpesčiu
ir blaivybe ir pačedžiu užsiga-
nėdinimu.

Nesmagumas užleido vietą
linksmonoms ir vertingoms die-
nom.

Proto užderėjimas buvo ver-
tinamas augštesnių rūpesčių,
negu žemės užderėjimas.

Turtų ingijimas ir krovimas
buvo maežsnis, negu pamokini-
mo įsiekijimas.

Frakcijos ir partijos buvo
atkreiptos prie vienos priežas-
ties: transformacijos piko į
gerą: pirmosios žėdno žmo-
gaus pareigos; didžios refor-
mos, — paties žmogaus rege-
neracijos (atgimimo).

Kartus ir bjaurūs žodžiai;
neapikantys ir begėdiškos be-
vilties, pavydo ir klaidingumo
apie save manymo išraiškos ne-
besigirdėjo šalyje.

Nes visi žmonės buvo pasi-
švenę augščiausiam gerui; ir
visi siekėsi nuolankumo prie
dieviško pavyzdžio.

Visos opinijos buvo liuosos;
ir maloniai išklaustos.

Zabangai ir nemalonūs pik-
tumas pragaišo.

Žėdnas proto išdirbiny bū-
vo teisišamas meilėje artimo.

Prakilniausieji protai buvo
diplomatai, vadovai subleniš-
koj mintyje, ir pačedys pažini-
mo mokytojai.

Visų mintytojų ir visų epo-
chų išsitikinimai ir erezijos bu-
vo išvalytos teisybės krosnyje.

Kiekvienas žmogaus gražu-
mas apsiereikė ant žemės.

Visame pasaulyje švietė dan-
gaus žinia žmogui.

Kiekvieno protas ant viso
žemės paviršiaus buvo pasikaki-
nęs galybės aplinkybe.

Visų protai išsiejosi susi-
draugavimo sąmonėje — aug-
čiausioje sąmonėje.

Ir svieto žmonės paregėjo
dangiską sutvėrimą.

Nebuvo svetimsaliečių nei
viename dangaus skyrinyje.

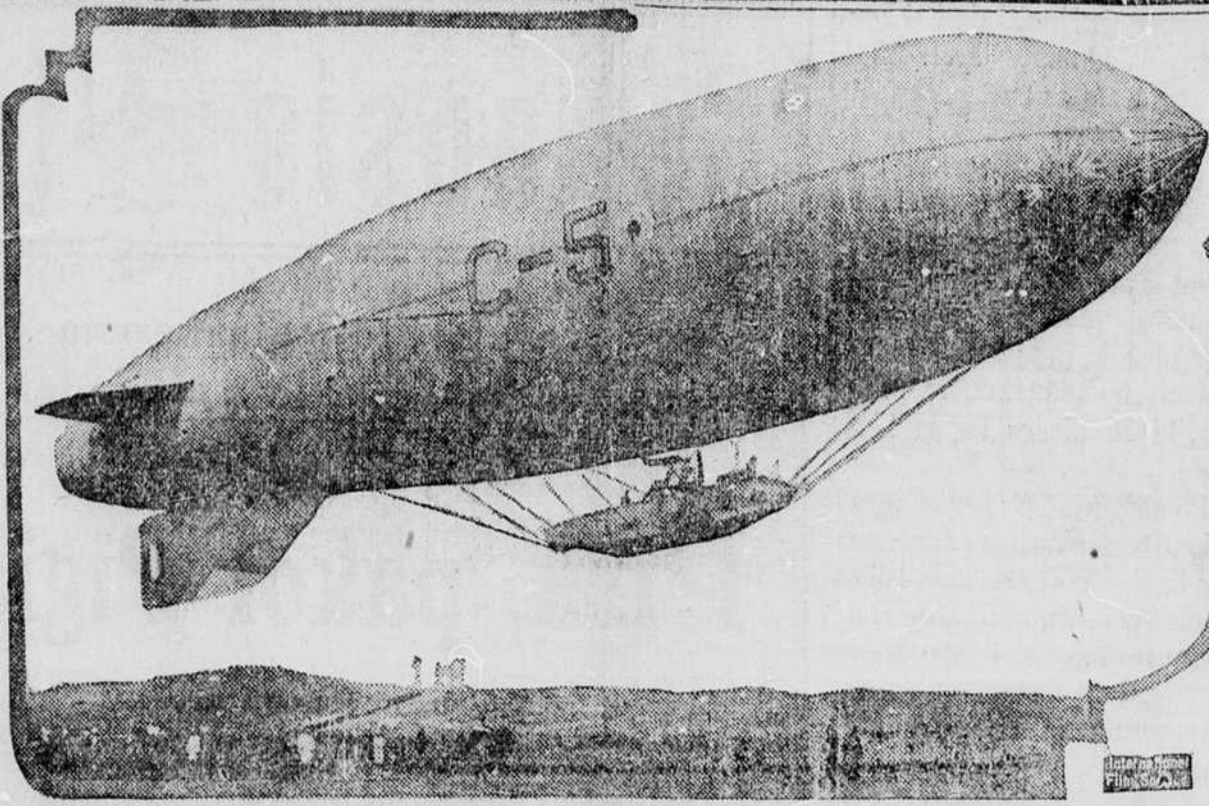
Visi pažįstami.
Visi broliai!...

Budrikas.

RESTORACIJOJE.

— Ka, ši versiena turbūt
tris mėnesiai atgal kaip iškep-
ta.

— Negaliu žinoti, ponas,
nes aš čionai tarnauju tik an-
tras mėnuo.

Suvienytų Valstijų dižablis C-5, kuris buvo paruoštas lėkimui per Atlanti-
ko vandenyną, bet nuvykus į St. John's, N. F., nutruko nuo virvės ir dingo.

APSAUGOS BIURAS.

(Bureau of War Risk Insurance).

Karės Apsaugos Biure (Bu-
reau of War Risk Insurance)
guli beveik \$28,000 nežinomų
siuntinių. Toje sumoje randas
2,119 siuntinių, kurie gauti be
pilno nurodymo už ką siunčia-
mi. Daug siuntinių yra už ap-
saugą, bet nėra užtektinai in-
formacijų, kaip ir kam juos
reikia paskaityti.

Kasdieną gaunama šimtai
siuntinių čekiais, money orde-
rais, bankų draftais, pinigais
ir net krasos ženkleliais. Kas-
dieną yra prisiunčiama siunti-
nių, ant kurių nėra pažymėta
už ką jie siunčiami. Dažnai at-
eina laiškas į Karės Apsaugos
Biurą su pinigais, kuriame tik
parašyta, jog "už mano sunaus
Jono apsaugą," ir pasirašyta
"Mrs. John Smith." Tokiam
atsitiktume Biuras padeda siun-
tinį su nežinomu ir stengias
kaip nors sužinoti kam jis pri-
guli.

Pirmas žingsnis, kad suži-
noti keno siuntinys yra tai su-
sinešimas laiškais. Jie ant siun-
tinio yra siunčiamas adresas, tai
jam yra siunčiamas laiškas rei-
kalaujant daugiau paaiškini-
mo. Jei trumpu laiku atsakymo
nėra, tai raštininkai įsiekio po
kvitą, ar nėra pirmiau tokios
pat sumos prisiusta su reika-
lingais paaiškinimais, kuriuos
pirmiau biuras yra gavęs. Jei
taip nesurandoma, tai tuomet
įsiekoma po apsaugos aplika-
cijos, kad susekti jei galima,
originališkus pepiurus, kuriuos
paduoda įsirašant į apsaugą.

Dažnai yra gaunami bankos
draftai, prie kurių nėra jokios
informacijos, nei kas ji siun-
čia, nei kam jis siunčiamas.

Kadangi bankos draftas ne-
paduoda siunčėjo vardo, tai pri-

seina Biurui susirašinėti su
tąja banka, iš kurios draftas
buvo pirkas. Dažnai banka
negali adreso surasti ir Biuras
turi kitais keliais įsiekoti.

Visais keliais Biuras sten-
gias susekti keno yra siunčiami
pinigai, kuriuos jis yra gavęs
ir manoma, kad dauguma iš jų
\$28,000, kurie dabar nesusek-
ti bus kaip reikiant paskirstyti,
tačiau tai užims labai daug
darbo ir nemažai lėšuos. Kad
palengvinti siuntinius paskir-
tyti, visi tie, kurie siunčia pini-
gus į Biurą, turi pilnai nurody-
ti, kam ir už ką siunčiami. Mo-
kant už apsaugą, reikia paži-
nėti apsaugosjusio vardą, jo
certifikato numerį, jo armijos
serijos numerį ir dabartinį an-
rašą.

ANGLIS.

Visi žinome kas yra anglis.
Be anglies šiandien nesiseka
taurinių ratų, nedarba dirb-
tuvės, nežiba elektrikinės lem-
pos. Anglis šiandien yra svar-
biausiu dalyku, be kurio nega-
li apeiti jokia civilizacija.

Vienok angliai nevisuomet
buvo žinoma žmonėms. Seno-
vės žmonės visiškai nežinojo,
kas yra akmeninė arba kietoji
anglis. Žmonės kurieno savo
pečius malkomis. Sulyginamai
neseniai tapo išrasta akmeninė
anglis.

Apie 720 metų atgal kaip
Europoje, taip ir visame pasaulyje
niekas nežinojo kas yra
anglis. Niekas jos nekasė, nie-
kam ji nebuvo reikalinga. Tik-
tai 1197 metais Liutiche pa-
brango malkos ir ypač medžio
anglis. Vienas kalvis vardu
Giulozas sumanė naudotis
"juodąja žeme." Anglis pir-
miausiai buvo pavadinta juo-
dąja žeme. Nuo tada tai ir pra-
sidėjo anglies kasimas.

Vienok iš karto anglies la-
bai mažai kasdavo, tik tai nuo
XIV metašimčio pradeda-
na daugiau anglies kasti. Tik-
tai tuomet nekurie fabrikai gavo
leidimą kurinti anglimis, nes
skaitėsi, kad anglies kurinimas
užnuodija ora. Tiesa tuomet
nebuvo tiek daug reikalingas
kuras, nes dar žmonės nemo-
kėjo garu varyti mašinas. Tu-
omet jei ir buvo kokios mašinos,
tai jas varydavo vanduo, mel-
nyčia (iš čia ir užsiliko anglių
pavadinimas — mill veik kiek-
vieno fabriko).

Rusijoje gi anglis pradėjo
būti kasama tik 60 metų at-
gal.

Lakunai dabar rengiasi per-
lekti per Atlantiką. Atlantikas
iš baimės nerimsta ir vilniu-
jasi.

SKOLINU PINIGUS

ant antro morgečio labai prieinama
mūsų sąlygomis. Kam reikalinga sko-
linti pinigai, tegul atsilanko į ofisą.

H. EPSTEIN,

Room 708; 5 No. LaSalle St.
Telefonas Franklin 2803.

Liberty Bondsai

Mės Perkame.
LIBERTY BONDSUS
Mokame pinigais—Be jokio
atidėlio—Bile sumą
\$50—\$100—\$500—\$1000
Mės taipgi atperkame nepa-
baigtus mokėti kontraktus
**MĖS MOKAME AUGŠ-
ČIAUSIAS KAINAS.**

Gyventojai toliau už miesto gali sių-
sti savobondsus užregistruodami per
krasą; Mės prisilaukime jums pin-
gus tą pačią dieną, kaip tik gauname
jūsų bondsą.

Ateik—Rašyk—Telefonuok
LIBERTY SECURITIES CO.
Room 716—155 N. Clark St.
Chicago, Ill.
Phone Majestic 2617

MES MOKAME PINIGAIS UŽ LIBERTY BONDSUS

Jeigu esi priverstas parduoti savo Li-
berty Bondsą atleik arba rašyk pas mus
Mės taipgi atperkame nelsimokėjus Li-
berty Bondsus. Mės perkame bondsus
ir kontraktus per registruotus laiškus.
Mės siunčiame pinigus į Europą.
E. BUTZKE, 1549 Milwaukee Ave., Chi-
cago, Ill. Ofisas atdaras kasdien nuo 9
ryto iki 8:30 vak. Ned. nuo 10 iki 12.

Dr. M. Hertzman iš RUSIJOS

Gerai Lietuviams žinomas per 16 me-
tų kaip patyręs gydytojas, chirurgas
ir akušeris.
Gydo aštrias ir chroniškas ligas, vy-
ru, moterų ir vaikų, pagal naujausias
metodus. X-Ray ir kitokius elektrus
prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th
Street, netoli Fisk Street.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir
6—8 vakarais. Telephone Canal 2110
GYVENIMAS: 3412 So. Halsted St.
VALANDOS: 8—9 r. tikrai.

P-lė E. G. MAKAR

Piano Mokytoja

4515 S. Wood St.

Duoda lekcijas skambinimo pia-
nu pagal sutartį.
Baigusi muzikos mokslus Chica-
gos Musical College.

Daktaras

Jonas W. Sarpalius

Gydytojas ir Chirurgas.

3252 S. HALSTED ST.

Ofiso valandos
10:30 ryto iki 12
2 iki 4 popiet. 7 iki 9 vak.
Telefonai
Ofisui Yards 2544
Namui Boulevard 5602

Saugi Banka Jūsų Pinigams

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

1112 WEST 35TH ST (3 blokai nuo Halsted St.) CHICAGO, ILL.
Dėkite be baimės ir abejonės savo pinigus į šią VISISKAI SAUGIA
BANKĄ. KAPITALAS \$550,000.00. TURTAS \$4,500,000.00.

W. N. Jarnagins

Prezidentas

H. E. Poronto

Vice-Prezident

John W. Gorby

Vice-Prezident

S. L. Fabijonas

Vedėjas

Užrubežinio ir

Lietuv. Depart.

Frank L. Webb

Kasininkas

J. H. Rolley

Pag. Kasininko

F. C. Hoebel

Pag. Kasininko

A. Petraitis ir

J. A. Malooly,

vedėjai Real

Estate, Insu-

rance ir Mort-

gage Departm.

Čionai jūsų pinigai bus SAUGUS. Gausite 3-čią procentą ir sumą
ant PAREIKALAVIMO.

SIUNČIA PINIGUS į visas svieto dalis. MAINO PINIGUS po dienos
kursu. PARDUODA LAIVAKORTES ant geriausių lėlių. SUTEIKIA
PASPORTUS su konsulo užtvirtinimu. PADARO VISOKIUS legališ-
kus dokumentus. DUODA PASKOLAS ant PRAPRČIŲ. PARDUODA
NAMUS. LOTUS IR FARMAS.

Safe Deposit Vaults (baksai) geriausi visame apskrityje \$3.00 ir augš-
čiau ant metų.

BANKO VALANDOS: 9 ryto iki 3 po pietų. Subatomis 9 ryto iki 1 po

piet. VAKARAI: Sėdėdomis ir Subatomis nuo 6 iki 8 vak.

VISOKI PATARIMAI DYKAI.

Phone Boulevard 2160

Dr. A. J. Karalius

UŽSIŠENĖJUSIOS
LIGOS

Valandos: 9 iki 12 ir 4 iki 9
vakarais.

3303 SO. MORRIS STREET

PAINTER

PAPER HANGER

DECORATOR

Dirbu po visas dallas miesto. Dar
by garantiją gauk už savo pinigų.
—teisinga darbą. Pirmą negu ati-
duosi kokiam žydėliui gauk tikrą
kainą iš

J. S. RAMANČIONIS,

2611 W. 44th St., CHICAGO

Phone McKinley 276

TELEPHONE:

YARDS 155

YARDS 531

Res. Phone Drexler 7781

LIETUVISKA APTIEKA

F. A. JUOZAPAITIS, R. PH.

DRUG STORE

Pildome Visokius Receptus

3601 So. Halsted Street

Kampus 3601 So. Halsted

CHICAGO

Jis žino, ko bėgo...

Piešė JONAS STANKUS

VIETINĖS ŽINIOS

LIETUVIŲ KAREIVIŲ ŽYGIAS.

Chicago Lietuvos Kareivių Pirmas Regimentas parodė nemažą savo veiklą bėgyje keleto mėnesių. Jo veiklas yra tame, kad vyrai nuvarę nuo dienos darbo visgi skubindavosi į Regimento susirinkimus, eidavę svarstyti reikalus, kurie neša naudą ne jiems, bet Lietuvai.

Tai yra tikras pasižymėjimas, ir smagu sutikti jaunuolį, kuris moka save aukauti ant tėvynės aukuro.

Lietuviai kareiviai po šesiu dienų darbo nepaisydavę apie pasilsį nedėdienėje, bet bėgdavę į būrelį savo draugų kareivių, kad pasimankštintų ir tapus apsiukresniu, jei prisieitų ginti savo tėvynę.

Busiančiose seiminėse iškilmėse Chicago lietuviai kareiviai žada parodyti lietuviams, kad lietuvis kareivis moka mylėti savo tėvynę, nors likimas ištrėmė jį iš gimtinio krašto; nors jis esąs tolimoje nuo tėvynės šalyje.

Nors lietuvis kareivis esąs už jurių, kalnų nuo gimtinio krašto, bet siela jo skrajoja Lietuvos padangėje ir stengiasi atspėti kas bakažėje dedasi, kur savieji neramiai laukia ką rytojais jiems atneš.

Lietuviai kareiviai žada sudaryti gyvą Lietuvos Vainiką apie Lietuvos liuosybės Varpą laike seiminėse iškilmėse; jie žada parodyti pasauliui, kad Lietuvos liuosybė yra kam ginti.

Ir taip Chicago lietuviams išpuola garbė būti Lietuvos liuosybės sargais, ir reikia tikėtis, kad chiegiečiai mokes priderančiai atlikti šią prakliną užduotį. **Naujokas.**

BURNSIDE.

Prakalbos Seimo Reikale.

Serėdos vakare p. Maciukevičiaus svetainėje įvyko prakalbos Seimo reikale. Kalbėjo M. K. Šilis ir P. Pivarnas. Abi kalbėtojai nuosekliai prirodė Seimo reikalingumą ir naudą Lietuvai Tėvynei. Jie nurodė, kad kas prisidės prie Seimo, tas prisidės ir prie iškovojimo Lietuvai laisvės. Sakė, kad Seimo

DIDELIS IŠKILMINGAS Piknikas.

Paręngtas
L. G. D. L. K. VYTAUTO
1 div. rait. ant Bridgeporto
Ned., Birželio 1, 1919

Pradžia 10 val. ryto.
CHERNAUCKO DARŽE
Lyons, Ill.

Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaiteis, jaunus ir senus atsilankyti kuoskaitlingiausiai ant mūsų iškilmingo pikniko. Griež puiki muzika, bus gardžių gėrimų, užkandžių ir kvepenčių cigaryų. Kviečia visus,
Komitetas.
Ižanga 25c Ypatai.

priešų tikslas yra užkėnti Lietuvos demokratinei valdžiai. Taipgi patarė neturėti neapkyntos link blogos valios žmonių, kurie iš sakyklų ir per spaudą užpildinėja Seimą, o tik dirbti naudingą tėvynei darbą — ruošti prie seimo.

Publikos buvo pusėtinai ir visi užsilaikė ramiai. Buvo pasiūlyta duoti klausimus, bet ju nepaduota, — matomai visi pripažino Seimo reikalingumą. **X.**

F. J. BAGOČIUS GAVO MUŠTĮ.

Ketvergo vakare p. Elijošiaus svetainėje buvo surengtas laisvamanių federacijos prakalbos. Kalbėjo F. J. Bagočius. Iš pradžių kalba buvo maždaug rinta ir publika ramiai užsilaikė. Pasakui kalbėtojas užsipoelė ant tikybės, ant sakramentų, pa juokė tikybinės apeigas ir t. t. Publika pradėjo nerimauti, bet Bagočius vis tęsė savo kalbą. Tik staiga užgeso žiburiai ir iš svetainės kas tai šviedė kresę į Bagočių ir jį parmušė, gi kitas vyras šoko ant estrados ir su kumščia pradėjo mušti gulintį kalbėtoją.

Tos prakalbos nors buvo ant Town of Lake, bet galima buvo pastebėti, kad jose buvo daugiau publikos iš kitų miestų dalių. **J.**

TAUTIŠKŲ KAPINIŲ APVAIKŠČIOJIMAS.

Vakar dieną buvo tautiškių kapinių apvaikščiojimas ant pačių kapinių. Žymiausia programą dalį užėmė vaikų ir didelių šukavimas parduodant "Naujienas." Buvo šaukiama, kad užmuštas žmogus, Bagočius užmuštas, aktualiai Bagočių užmušė ir tam panašiai žinoma, "Naujienose" nebuvo pranešimo apie kokią nors užmušystę, tik buvo savotiškas aprašymas apie įvykusį užvakar incidentą Elijošiaus svetainėje su Bagočiumi. Žmonėms buvo pusėtinai juoko, kuomet pats "užmuštas" čia pat sakė prakalbą. Tas davė progą dar pajuoti tikinčiųsiuosius.

Abelnas apvaikščiojimo įspudis buvo menkas, nors žmonių buvo pusėtinai.

Aplink kapinių buvo keletas piknikų. **J.**

TOWN OF LAKE.

Išrinkti Delegatai į Seimą.

Gegužio 25 d. šv. Kryžiaus parap. svetainėje buvo susirinkimas Draugystės Sv. Juozapo Laimigo Smerčio. Tapo vienbalsiai nutarta prisidėti prie A. L. Seimo, į kurį liko išrinkti šie delegatai: St. Anusauskis, M. Raudis ir J. Klimas.

Patartina ir kitoms draugijoms prisidėti prie Seimo, nes tikrai per jį galima prieiti prie Lietuvos laisvės. Sekretorius K. Stanišauskas.

DRAUGIJŲ NUTARIMAS.

Susirinkimas draugysčių administracijų ir delegatų Bridgeporto apygardoje laikytame savo mėnesiniame susirinkime gegužio 22 d. 1919 m.

Petro Wodmano svet. 3251 Lime gatvės nutarė sekanti:

Visos draugystės bei Kliubai, kad paragintų narius pirkti šėrus del statymo svetainės kaip galima daugiau ir sekretoriai draugijų bei Kliubų, kad daduotų vardus ir pravardės šėrų pirkėjų ir jų antrus. Susirinkimo nutarimų raštininkui iki 28 dienos liepos 1919 metų.

Po apsvaistymo bėgančių reikalų likosi pakeltas klausimas kas link visuotinio seimo. Likos vienbalsiai priimta dalyvauti seime ir likosi išrinkti sekanti 2 delegatai į Seimą. 1) Tamošius Janulis 2) Tadašas Aleliunas.

Nut. rašt. Frank Bakutis
2603 W. 69 th St

IŠRINKTI DELEGATAI Į SEIMĄ.

Susirinkimas Lietuvių R. Katalikų Pašalinių Draugijų laikė savo susirinkimą gegužio 28 d. Wodmano svetainėje. Buvo svarstomas klausimas apie A. L. Seimą Vienbalsiai tapo nutarta Seime dalyvauti, į kurį ir liko išrinkti du delegatai.

Reikia paminėti, kad šitam Susirinkimui priklausė apie 30 grynai katalikiškų draugijų. Taigi Susirinkimo nuosirdus rėmimas L. A. Seimo, yra dar vienu prirodimu jog lietuviai katalikai stoja už Seimą. **Narys.**

12-TA GATVĖ BUS UŽVARDINTA 'ROOSEVELT ROAD.'

Sumanymas kilęs prieš 2 savaites, perraityti 12 gatvės vardą, yra jau miesto komisi- jai užtvirtintas. 12 gatvė vadin- sis Roosevelt Road.

Švento Mateušo Apaštalo Draugijos susirinkimas atsi- bus gegužio 31, P. Wodma- no svetainėje 3251 Lime gatvės 7:30 valandą vakare.

Teiksintės pributi į tą susirinkimą, nes daug yra svarbių reikalų kas link statymo svetainės ir visotino Amerikos Lietuvių Seimo ir pasiimti tiketus ant seimo koncerto, kuris atsis bus birželio 8 dieną 7:30 val. vakare. **Nut. rašt. Frank K. Bakutis.**

TAKSŲ UŽMOKĖJIMO LAIKAS NUTĖSTAS.

Valstijos kolektoirius F. Smietanka, praneša, kad nepa- prastos tekos uždėtos nuo parduodamų įeigų, išdirbimo gražių, transportacijos tikie- tų ir t. t., pailginta nuo gegužio 31 iki birželio 15 dienos.

DIDELIS PIKNIKAS

Paręngtas Dviejų Didžiausių Panų ir Moterų Draugijų

Šv. Petronėlės ir Šv. Ražancavos

Nedėlioje, Birželio-June 1, 1919

BERGMAN'S GROVE

RIVERSIDE, ILL.

PRADŽIA 9 VAL. IS RYTO.

INŽANGA 25 CENTAI.

Bus lenktynės ir kitoki žaidimai. Laimėjusiems lenktynės bus kviečia, KOMITETAS.

2ras Didelis Piknikas

SURENGTAS

Lietuvių Baltos Žvaigždės Pašelpos Kliubo

NEDELIOJE, BIRŽELIO-JUNE 1, 1919

Pradžia 9 valandą ryto

Stickney Park Darže, Lyons, Ill.

TIKIETAS 35c YPATAI.

Muzika F. J. Jereck

Kviečia visus atsilankyti KOMITETAS

Geriausia Vieta Pinigams

Dėk savo pinigus į atsakančią vietą, kame Jusų pinigai kelis kartus pasidaugins. Pirk lotą ir pradėk su **\$25.00, c** nejudi kaip pastosi Savininku Puikaus Loto, kurio prekė kelis kartus pakils.

Pirk, pakol Pigiai gali nusipirkti.

Pradėk šiandien taupyti, o atetyje džiaugtės. Nelauk pakol bus pervėlu, nes šitų lotų prekė greitai kyla, kurie randasi gražiausioj dalyje Chicago, Morgan Park Garden Subdivision, kur puikus medžiai puošia visą apielinkę. Visur žolė žaliuoja, ir kvietkos žydi. Daugumas lietuvių jau gyvena toj puikoj gamtos puošiančioj apielinkėj, ir visi turi puikius savo namus ir gražius daržus, kuriuose užaugina sau užtektinai visokių daržovių, ir kuriems pragyvenimas daug pigiau atseina. Jie visi gyvena labai tyrame ore, kur visada buna sveiki patys ir jų seimynos. Morgan Park Garden subdivizijos randasi nuo 112tos iki 115tos gatvių ir Ashland Avenue.

Atvažiuok Tuojaus ir Pamatyk šiuos Lotus.

Šitas subdivizinas dar neseniai atsidarė, bet jau daugybė lotų tapo parduota, ant kurių bus gražus namai budavojam. Šitas subdivizinas randasi netik garžioj vietoj, bet ir parankoj, kad iš visos Chicago miesto dalių yra parankus važiavimas, ir už 5c. visur galima nuvažiuoti. Taipgi, norintiesiems gauti darbą, netoli randasi visokių dirbtuvių, kuriose uždirba gerus pinigus.

KAS PIRMESNIS, TAS LAIMINGESNIS, tas galės išsirinkti gražesnioj vietoj lotą ir pigiau, nes tokia žema lotų prekė tik yra ant rtumpo laiko.

LOTAI PO \$275.00, IR AUGŠČIAU. \$25.00 IMO KĖTI IR PO \$5.00 ANT MĖNESIO. SU UŽMOKĖTAIS CEMENTINIAI SAIDVOKAIS 6 PĖDŲ PLOČIO. NETOLIMOJ APIELINKĖJ NUO ČIA PANASIUS LOTUS PARDUODA PO \$800.00, IR AUGŠČIAU, IR ŠITŲ LOTŲ KAINA BUS TRIGUBA TRUMPAME LAIKE.

SAUGUS IR PELNINGAS IDĖJIMAS PINIGŲ ANT SMARKIAI AUGANČIŲ LOTŲ, KUR KIEKVIENAM KELETAS IDĖTŲ DOLIARIŲ UŽDIRBS DIDELIUS PINIGUS.

Mēs priimame už pilną vertę Liberty Land and Investment Co. šėrus ir Liberty Bondsus. Lietuviai nepraleiskite taip puikios progos. Atvažiuokite į bendrovės ofisą prie savininkų mnėtų lotų, kurie jums parodys lotus, ir patys galėsite suprasti apie jų vertę.

Liberty Land and Investment Co.

3301 So. Halsted Street

CHICAGO, ILLINOIS

Lotu ofisas randasi 11201 Vincennes Ave. (prie 112tos kur karal užsisuka ant kampo, ten pamatysite mūsų užrašą.)

Subatomis ir Nedėliomis mūsų Atstovas buna ant Subdivizino Ofise nuo 10 ryto iki 5 po pietų.

IŠRINKTI DELEGATAI Į SEIMĄ.

Gegužio 25 d. Draugystės Karaliaus Dovydo savo susirinkime, apsvaistius bėgančius reikalus pakėlė klausimą apie A. L. Seimą. Nutarė Seime dalyvauti, į kurį ir išrinko delegatus: Kazimierą Butkų, Jurgį Balčaitį ir Petrą Šlegį. **Narys.**

KENOSHA, WIS.

T. M. D. 119 kuopa laikys savo susirinkimą 1 d. birželio, 22 val. po pietų Schlitz Hall. Malonėkitė visi nariai ateiti ypatingai tie, kurie nėsate užsimokėję. Susirinkime bus dalinamos knygos. **Kazys Braževičius.**

KENOSHA, WIS.

S. L. A. 212 kuopos susirinkimas įvyks 1 d. birželio, 12 val. Schlitz svetainėje. Nariai malonėsite atsilankyti. **Valdyba.**

PRANEŠIMAS

Dėl Musų Darbininkų Gerovės. **MĖS UŽDAROME NEDĖLIOMIS PER VISĄ DIENĄ**

H. B. STERN

3442-3444 S. Halsted St.

EXTRA PRANEŠIMAS

Town of Lake Lietuvių Visuomeui

Bazaras! Bazaras!

Pradžia Darbo. Naujiena Visuomeni.

Susivien. Lietuviškų Organizacijų nuo Town of Lake RENGIA

LIETUVIŠKĄ KERMOŠIŲ

Birželio-June 1, 3, 5, 7, 1918

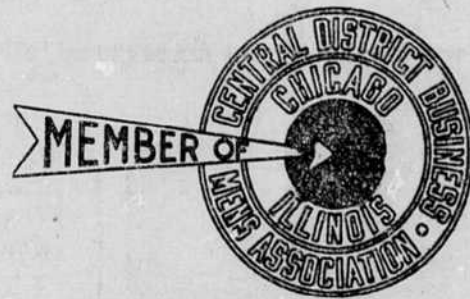
Pradžia nedėlio nuo 6 val. vak. Kitoms dienoms nuo 7 val. vak.

J. J. Elias Svet., 46ta ir Wood St.

Kadangi bazarą rengia suvirs 30 vietinių organizacijų ir visi biznieriškai remia, reikia tikėtis ką nors įdomaus ir kadangi šitas bazaras—tai pirmas žingsnis jau prisidėjo bazarą rengti, kviečia ir visas kitas organizacijas prisidėti kartu.

Visus kviečia varden Susivienijimo Lietuviškų Organizacijų BAZARO RENGIMO KOMISIJA.

Tėmyk
ši
ženklą.

Pirkite
kur jis
Iškabytas

Jus rasite manę ant Halsted gatvės, tarpe 31-mos ir 39-tos.

Aš esu ženklus Central District Business Men's Association. Aš esu pinigų taupytojas, aš sutaupysiu jums dolerius ir centus. Aš stoviu už teisingą, dorą ir sąžiningą apsiėjimą su publika.

TODEL

tai ir apsimoka įieškoti to ženklus, taipgi reikalaukite mūsų Discount Stampą kurią jus išleidžiate yra kaip pinigai.